

Kahan

PŘÍBRAM

10 | **TAJEMNÍK JE
SPOJOVACÍM ČLÁNEM**

Rozhovor s tajemnicí úřadu
Jaroslavou Polákovou

14 | **BUDE MOŽNÉ
HLASOVAT I Z AUTA**

Krajské a senátní volby se
konají už na začátku října

22 | **NOVÝ VÝSTAVNÍ
KONCEPT**

Galerie chystá změnu
v Drtikolově stálé expozici

**Virus
firmám
nezpůsobil
velké újmy,
obezřetnost
ale trvá**

Na Příbramsku roste zájem o domácí péči

Služby agentur domácí péče hradí zdravotní pojišťovny

Již desátým rokem se stará agentura Péče doma o pacienty v Příbrami a okolí. Během této doby odborný tým sester a lékařů pečoval o více než 3000 pacientů. „Nejen rodiny nemocných, ale i praktičtí lékaři stále častěji doporučují péči v domácím prostředí, které je i pro pacienty se závažným onemocněním zejména z psychologického hlediska příjemnější,“ říká MUDr. Petra Garnolová, jednatelka agentury Péče doma.

Jaké služby agentury domácí péče vlastně nabízejí?

V současné době jsme schopni pacientovi nabídnout prakticky stejný rozsah ošetrovatelských výkonů jako v nemocnici. Mezi nejčastěji požadované výkony patří ošetření chronických ran a defektů, odběry krve, rehabilitace, nácvik sebeobsluhy a aplikace léků injekční formou. Většina našich pacientů trpí závažným onemocněním, které vyžaduje vysoce specializovanou paliativní ošetrovatelskou péči.

Je pro pacienty s těžkým onemocněním lepší domácí péče, anebo mobilní hospic?

Z mého pohledu není pro pacienta rozhodující, zda je tým, který pomáhá a pečuje o nemocného zařazen do kategorie domácí péče nebo mobilní hospic, mnohem důležitější je, zda jsou všichni členové týmu školenými profesionály v tomto oboru a zda mají dostatek empatie a životní energie pomáhat lidem na konci života. To opravdu není práce pro každého člověka. Tito pacienti často trpí mnoha obtížemi a jejich onemocnění jim přináší řadu nepříjemných projevů.

Můžete uvést příklady úkonů, kterou vaše vyškolené sestry u klientů provádějí?

Naše sestry jsou schopny zajistit péči o stomie (vývody střevní), zavedení a péči o močové katetry, infusní terapii, aplikaci léků včetně silných analgetik přímo do žíly, pečujeme také o různé nádorové defekty na povrchu kůže. Nedílnou součástí péče o paliativního pacienta je také psychická podpora nemocného i rodiny. Péči v okrese Příbram poskytujeme nepřetržitě, tedy i v noci, o víkendech a státních svátcích. Tuto možnost považují za nesmírně důležitou, protože pomoc poskytnutá včas je dvojnásobnou pomocí. Pokud pacient začne mít obtíže např. během víkendu, přijede za ním sestřička domů, zjistí, jak je stav závažný a podle toho řešíme další postup. Hospitalizace je až krajní možností a obvykle je nutná tam, kde rodina již není schopna fyzicky nebo psychicky zvládnout péči o pacienta. Tímto způsobem se také snažíme odlehčit kolegům v Oblastní nemocnici Příbram, která má opravdu velký spád pacientů a omezený počet lůžek. Na druhou stranu musím říct, že pokud kdokoli z našeho týmu do nemocnice zavolá, kolegové jsou velmi ochotní a pacienta se ujmou. Takto nastavená spolupráce je skvělá jak pro pacienta, tak pro nás.

Vy jako lékařka - onkoložka také jezdíte za pacienty...

Samozejmě. Vyjždím k pacientům jak plánovaně, tak neplánovaně nejčastěji pro akutní zhoršení obtíží. V domácnosti jsem schopna kromě běžných úkonů provést třeba odlehčovací punkci ascitu (tekutiny v dutině břišní) včetně sonografického vyšetření. Dříve tito pacienti, stejně jako ti, u kterých byla nutná výměna močového katetru, museli do nemocnice, kde obvykle strávili dlouhou dobu a byli zatíženi transportem. Od svých pacientů vím, jak je psychicky i fyzicky zatěžoval převoz do nemocnice kvůli výkonu, který pak trval třeba jen pár minut.

Jaká je vaše spolupráce s praktickými lékaři? Jak oni nahlízejí na domácí péči?

Domácí péče je plnohodnotný obor, který má ve zdravotnictví svoje místo a význam stejně jako ostatní obory. Myslím, že v posledních letech řada lékařů zlepšila přístup k domácí péči, ve svých praxích si ověřili, že pro mnoho pacientů je pobyt doma opravdu přínosem a spolupráce s agenturami domácí péče se zlepšila. Z metodiky zdravotních pojišťoven vyplývá, že pokud lékař doporučí domácí zdravotní péči, je hrazena z veřejného zdravotního pojištění. Po hospitalizaci na jakémkoli oddělení v nemocnici může na 14 dní naordinovat tuto léčbu ošetřující lékař, poté leží indikace neboli doporučení v rukách praktických lékařů. Ti vidí, jak se zdravotní stav pacienta vyvíjí a zda je

nutné a vhodné, aby zavedená domácí péče pokračovala, event. v jakém rozsahu. Jsem s kolegy praktickými lékaři v našem regionu v kontaktu již několik let a opakovaně jsem s nimi tuto problematiku probírala z různých úhlů pohledu v rámci přednášek a seminářů. Vidím, že řada z nich se o své pacienty zajímá a snaží se hledat možnosti, jak vyhovět přání pacienta zůstat i se závažným onemocněním v domácím prostředí. Úplnou novinkou je novela zákona o veřejném zdravotním pojištění, kterou vláda schválila v září tohoto roku, podle které budou moci domácí péči naordinovat odborní lékaři diabetologové, kardiologové, chirurgové a další. Za velmi významnou změnu považují zařazení lékařů z urgentního příjmu, kde bývají často ošetřováni pacienti vyžadující infuzní terapii a obvykle je nutné v infuzích pokračovat několik dalších dní. Pacienti z tohoto důvodu byli hospitalizováni, ale nyní bude možné pokračovat v léčbě doma. Pokud novela zákona projde celým procesem bez problémů, začnou nové podmínky platit během příštího roku.

Jak vaši práci u pacientů ovlivnila koronavirová pandemie. Byly vaše služby nějak omezeny?

Ne, náš tým pracoval zcela bez omezení, jen byl kladen ještě větší důraz na hygienu a používání ochranných a dezinfekčních pomůcek. Kdy jindy by měla fungovat domácí péče, než když nemocnice mají omezený provoz a lidé nemají chodit k lékařům? Naše sestřičky i já se během profesní praxe setkáváme s mnoha rizikovými nálezy od infekčních zápalů plic, přes průjmky, až po velké otevřené defekty v místě rozsáhlých nádorů, na kterých je řada bakterií rezistentních na antibiotickou léčbu. Musím říci, že ani jedna sestřička neprotestovala, nevyžadovala úlevy, nepanikařila, naopak všechny se chovaly jako pravé profesionálky a za to jim patří můj respekt a dík.

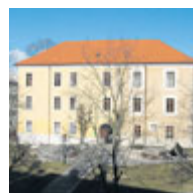
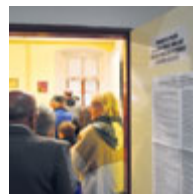

Kontakt:

MUDr. Petra Garnolová
www.zivotdoma.cz
tel.: 777 308 687

OBSAH ČÍSLA

- 8** ČISTÍRNA JE ZA VRCHOLEM KAPACITY, ROČNĚ VYČISTÍ 3,5 MILIONU KUBÍKŮ VODY
- 10** TAJEMNÍK JE SPOJOVACÍM ČLÁNEM MEZI ZÁJMY VEDENÍ MĚSTA A PRACÍ ÚŘEDNÍKŮ
- 12** KORONAVIRUS FIRMÁM NEZPŮSOBIL VELKÉ ÚJMY, OBEZŘETNOST VŠAK TRVÁ
- 14** KRAJSKÉ A SENÁTNÍ VOLBY SE BLÍŽÍ. BUDE MOŽNÉ HLASOVAT I Z AUTA
- 19** MĚSTO A ŠKOLY LADILY SYSTÉM ONLINE VÝUKY
- 22** NOVÝ VÝSTAVNÍ KONCEPT V GALERII FRANTIŠKA DRTIKOLA PŘÍBRAM

DRŽME SE... TOHO POZITIVNÍHO

Před sto lety, v říjnu 1920, zemřel tehdejší král Řecka Alexandr na infekci po útoku opicí. K moci se vrátil předchozí král Konstantin a jeho vláda brzy pokračovala ve válce s Tureckem, se kterým jen o pár měsíců dříve Řecko podepsalo mírovou smlouvu. Pozdější britský premiér Winston Churchill k těmto událostem trefně poznamenal, že čtvrt milionu lidí zahynulo vlivem jednoho kousnutí zdvičelého makaka.

Po sto letech je celý svět v podobném stavu. Jedna nevinná, a dosud ne zcela objasněná událost v čínském Wu-chanu způsobila rozšíření nového typu koronaviru do téměř celého světa. Pandemie poznamenala zdravotnictví a podstatně se odrazila na stavu globální ekonomiky. Pomalu začínáme skládat účty a navracet se do „nového normálu“. Bývá tomu tak vždy, když si národ nebo celé lidstvo projde významnou společenskou nebo ekonomickou krizí. Jistým indikátorem návratu do normálu může být oznámení ministerstva financí z poloviny září tohoto roku. HDP Česka by letos mělo poklesnout o 6,6 procent, ale už příští rok by ekonomika měla růst o 3,9 procent.

V našem příbramském „rybníčku“ jsme na tom podobně. V tomto čísle Kahanu se mimo jiné dozvíte, jak si vedou místní firmy, jak se jim dařilo během jara a jaké plány snovají do budoucna. Téměř všechny stále hledají nové zaměstnance, mají plné výrobní plány a pro mnohé koronakrizi znamenala příležitost ke změnám a vytěžení maxima z nenadálé „výzvy“. Jako ekonom bych připomněl, že na přelomu března a dubna letošního roku, kdy byla ekonomika pozastavena, nikdo přesně nevěděl, co má dělat. Včetně podnikových manažerů. Je znakem podnikatelské intuice, houževnatosti a pozitivního myšlení, že firmy drží svůj směr a jsou v dobré kondici.

To je pro mě symbolem obrovské naděje a toho nejlepšího přístupu, který v nelehké době můžeme mít všichni. Protože pochopitelně nikdy nevíme, kdy a koho zase kousne divoký makak a co nás možná uvede do další zkoušky, další krize. Mějme proto pozitivní přístup a zdravý selský rozum, hledejme pravdu a správnou cestu a budme společensky odpovědní stejně jako příbramské firmy, na které jsem opravdu hrdý.

■ **Martin Buršík**

1. místostarosta města

Příbramští senioři se účastnili „olympiády“	4
Brdy mají 270 kilometrů nových cyklotras	5
První etapa bez slané vody.....	6
Kam bude Příbram směřovat? Vyplňte dotazník	7
Amasoma hledá nové posily	16
Sběrný dvůr vybírá peníze za stavební suť a pneumatiky	17
I po více než dvaceti letech jsem ji nepřestávala hledat	18
Koronavirus dostal některé lidi do těžké situace, pomáhá sociální poradna.....	20
Víte, kde je vaše knihovna?	22
Boj proti suchu: Zřídte si vlastní tůň.....	23
Jako dobrovolnice jsem našla nové poslání.....	26
Znovu objevené Povltaví	27
Bída a kořalka - zhouba hornického lidu.....	28
Zvířata k adopcí.....	30
Kalendář akcí	31

Kahan - Zpravodaj města Příbram, vychází měsíčně, slouží k informování občanů města Příbram. **Vydává:** Město Příbram, Tyršova 108 (IČO: 00243132) pod registračním číslem Ministerstva kultury ČR E11726 v nákladu 15 650 výtisků. Do každé domácnosti v Příbrami je doručen jeden výtisk zdarma. **Místo vydání:** Městský úřad Příbram, Odbor kancelář města, Příbram I, Tyršova 108, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. **Příjem inzerce:** Odbor kancelář města, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. Za věcnou správnost článků odpovídají autoři. **Redakční rada:** Jan Konvalinka, Martin Buršík, Zorka Brožíková, Zuzana Kučerová, Eva Švehlová, Jaroslav Hodrment, Václav Bešťák. **Šéfredaktor:** Stanislav D. Břeň. **Redakční uzávěrka** je první den předchozího měsíce. Další zprávy radnice na www.pribram.eu, kahan.pribram.eu nebo facebook.com/mestskyuradpribram. Distribuce tohoto čísla probíhá od 22. do 29. září 2020. Foto na titulní straně: Shutterstock.

KRÁTCE

Příbramští senioři se účastnili „olympiády“

Víkend od 28. do 30. srpna strávili příbramští senioři v Hrazanech u Sedlčan. Absolvovali zde akci s názvem Olympiáda seniorů. Program byl rozdělen do několika částí. Pátek začal prohlídkou Skanzenu Vysoký Chlumec, po níž následovala společná večeře a rozdělení do týmů. Sobotní dopoledne proběhlo ve znamení pěti „olympijských“ disciplín - vědomostní kvíz, hod na koš, tahání závaží, opičí dráha a střela na branku. Odpoledne patřilo štafetovému běhu, kterého se zúčastnili téměř všichni. Neděle začala lehkou ranní rozcívkou a poté následovala cesta domů. „Měli jsme nádherné pocity z toho, co vše jsme zvládli,“ říkají účastníci.

Galerie představí nejlepší novinářské fotografie

Do 25. října 2020 můžete v příbramské Galerii Františka Drtikola zhlédnout oceněné fotografie 25. ročníku soutěže Czech Press Photo. Výstavu doplní další vybrané fotografie v jednotlivých kategoriích. Mezi tématy je řada jak domácích, tak mezinárodních událostí. Autoři pořizují snímky napříč celým společenským spektrem od zpravodajských aktualit přes umění a portréty až po sport a přírodu. Řada snímků je prezentována i na obrazovkách, čímž se spektrem vystavených fotografií ještě rozšiřuje. Mezinárodní porota soutěže Czech Press Photo 2019 hodnotila práce 270 fotografů, kteří zaslali téměř čtyři tisíce fotografií. Celkově se soutěžilo v osmi fotografických a třech video kategoriích. Soutěžit mohl každý, kdo má trvalé bydliště v Česku nebo na Slovensku a splnil podmínky účasti. Výstava bude opět ve dvou patrech Galerie Františka Drtikola Příbram.

Setkání s kočičí psycholožkou

Ve středu 30. září pořádá Spolek pro kočku setkání s kočičí psycholožkou Klárou Nevečeřalovou. Akce se koná od 17.00 v Senior Pointu na adrese Žežická 193. Vstupné je dobrovolné.

Památky Příbrami v obrazech

V úterý 27. října v 17.00 bude v Knihovně Jana Drdy na náměstí T. G. Masaryka slavnostně představeno třetí vydání knihy Památky Příbrami v obrazech. Publikaci, jejímž autorem je ředitel Hornického muzea Josef Velfl, bude možné zakoupit hned na místě, případně v následujících dnech v Informačním centru Městského úřadu Příbram.

inzerce

www.antikpribram.cz Dlouhá 163, Příbram II tel.: 318 635 712

A ANTIK PŘÍBRAM

Vykupujeme zlaté a stříbrné šperky.
zlato až 1200,- Kč/g, stříbro až 11,- Kč/g.

Junior uspěl i v elitní kategorii

V sobotu 29. srpna se příbramský závodník David Eršil zúčastnil republikového turnaje v racquetlonu v Brně. „Jelikož u nás nemá v kategorii U16 konkurenci, byl poslední sezónou registrován do kategorie mužů B, kterou vždy vyhrával. V Brně byl zařazen mezi elitu mužů A a umístil se na třetím místě,“ informoval Jiří Dvořák, děd tohoto juniorského závodníka. Město Příbram přislíbilo, podobně jako v loňské sezóně, finanční podporu na přípravu tohoto nadějněho juniora.

Půlmaraton opět populárnější

Pátý ročník Příbramského půlmaratonu, který se konal 5. září v ulicích města, přilákal stovky závodníků. Hlavní soutěže jednotlivců na 21 095 metrů se podle pořadatelů účastnilo 154 běžců, což je o 15 procent více než v předchozím roce. Nejrychlejší byl Zdeněk Zeman v čase 1.17:02. Dalších 256 sportovců závod absolvovalo formou čtyřčlenných štafet. „Jsme rádi, že se nám půlmaraton podařilo přesunout z původně plánovaného červnového termínu na září. A že jsme uspořádali velkou sportovní akci v době, která přináší jen samé nejistoty,“ podotkl za organizační Tri klub Příbram Aleš Barášek. V sobotu 3. října klub pořádá 27. ročník Běhu města Příbrami. V hlavním závodě běží ženy pět a muži 10 kilometrů. Poběží se kolem dvou vodních ploch - Nového a Fialova rybníku. Dětská soutěž začíná v 9.00 a hlavní závod odstartuje v 11.30. Více na webu brdskypohar.cz.

Brdy mají 270 kilometrů nových cyklotras

Nové značení cyklistických tras je projekt, který je financován spolkem Turistická oblast Brdy a Podbrdsko a navazuje na značení realizované v roce 2011. Nově bylo vyznačeno 270 kilometrů cyklistických tras, akce vyšla na více než milion korun. „Jedná se o nejlepší příklad významu fungování Turistické oblasti Brdy a Podbrdsko. Právě ve spojení dotčených obcí je síla k rozvoji oblasti, která donedávna byla tak trochu popelkou středních Čech,“ uvedl po slavnostním otevření nově značených cyklotras starosta Příbrami Jan Konvalinka. Vyznačení celkem dvanácti cyklotras a jejich propojek představuje jeden z největších projektů realizovaných po zpřístupnění oblasti veřejnosti, ke kterému došlo 1. ledna 2016. Tehdy byla vyhlášena i Chráněná krajinná oblast Brdy. Od roku 1926 zde fungoval vojenský prostor a od roku 1950 pak vojenský újezd.

Knihovna bez infocentra

Po zrušení Informačního centra v Knihovně Jana Drdy se množí dotazy uživatelů ohledně služeb, které toto centrum poskytovalo. Jaké je tedy současná situace v knihovně? Kopírovací stroj na černobílě i barevně kopie je přesunut do studovny ve druhém patře. Primárně bude sloužit pro potřeby knihovny a kopírování dokumentů knihovny. Knihovna však neodmítne ani drobné kopírování pro veřejnost. Z flash disku lze kopírovat ve formátu PDF. Větší množství kopií lze vytvořit do druhého dne. Ve studovně je k dispozici internet pro veřejnost. Přidány budou další dvě počítačové stanice z původního infocentra. Uživatelé si zde mohou tisknout své vlastní materiály, např. z e-mailu, cloudu nebo flash disku. Službu kopírování a internetu pro veřejnost poskytuje také pobočka Křížák v Čechovské ulici. Ve studovně získáte informace z jízdních řádů. Turistické informace, doplňkový prodej turistických suvenýrů a prodej vstupenek se přesunuly do infocentra v Zámečku-Ernestinu. Do uvolněných prostor po informačním centru bude v nejbližší době umístěno oddělení zpracování nových knih.

Při vyřizování úředních záležitostí preferujte elektronickou formu

Z důvodu prevence nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění covid-19 žádá příbramský městský úřad o dodržování následujících pokynů:

- Upřednostněte písemný, elektronický (e-mailem, datovou schránkou) či telefonický kontakt před osobním kontaktem ve všech případech, kdy je to možné.
- Dokumenty a jiné písemnosti předávejte přednostně prostřednictvím podatelny (pracoviště v ul. Tyršova 108) v úředních hodinách a dále i v úterý a čtvrtek 8.00-15.00 a v pátek 8.00-14.30.
- Pro úhradu plateb upřednostněte bezhotovostní platební styk. V nutných případech lze zaplatit v pokladně MěÚ (pracoviště v ul. Gen. R. Tesaříka 19), upřednostněte platbu platební kartou.
- Používejte ochranné prostředky dýchacích cest (nos, ústa), jako jsou respirátor, rouška, ústenka, šátek, šál nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének. V případě použití respirátoru je nutné tento překrýt ještě rouškou.
- Použijte dezinfekci rukou, umístěnou v budovách úřadu.
- Dodržujte odstup mezi osobami alespoň dva metry, neshlukujte se před budovou ani na chodbách nebo v čekací zóně.

Kontakty na zaměstnance jsou dostupné na webu pibram.eu. Základní spojení - ústředna, podatelna: 318 402 211, 318 402 210, 318 402 217, e-podatelna@pibram.eu.

Dětské tábory letos s důrazem na hygienu

Již tradičně se v letních měsících konaly tábory financované z rozpočtu prevence kriminality města Příbram. Protože se letošní léto neslo ve znamení koronaviru, bylo potřeba také nastavit zvýšená hygienická opatření. Rodiče se se svými ratolestmi loučili už před branou areálu tábora, protože vstup dovnitř jim nebyl umožněn, každému účastníkovi byla při příjezdu měřena teplota a nechyběly ani dezinfekční prostředky. Nutno říci, že všichni rodiče nastavená pravidla přijali, a nástup dětí na tábor byl bezproblémový. Dále už probíhaly tábory klasicky - spousta her, tvoření, výletů, nočních bojovek a samozřejmě závěrečná diskotéka. Poděkování patří pracovníkům Ambulantního oddělení Střediska výchovné péče Příbram, kteří se podíleli na výběru účastníků, a také samotným vedoucím tábora pod vedením Kateřiny Jobkové Habrové a Jaroslavy Apeltauerové.

■ Lucie Máchová
manažerka prevence kriminality

Vzpomínka k 800 letům za 2020 korun

Sběratelé, ale také všichni ti, kteří chtějí mít hezkou vzpomínku na historickou událost, mají znovu možnost si v Infocentru Městského úřadu Příbram v Zámečku-Ernestinu zakoupit stříbrné pamětní medaile, které byly vydané v roce 2016 při příležitosti oslav 800. výročí první písemné zmínky o městě Příbram. Jedná se o posledních 32 kusů medailí z ryzího stříbra. Každá z medailí, jejichž autorem je výtvarník Ján Chvalník, je opatřena certifikátem s uvedením ryzosti kovu, průměru a hmotnosti. Cena jedné medaile činí 2020 korun.

Veřejné slyšení k návrhu rozpočtu 2021

Ve středu 21. října od 15.00 hodin se bude v jednacím sále zastupitelstva na náměstí T. G. Masaryka 121 konat veřejné slyšení k návrhu rozpočtu na rok 2021.

Připomínka vzniku republiky

Příbram zve občany k oslavám 102. výročí založení Československé republiky, které se uskuteční v úterý 27. října 2020. Na programu je v 10.00 pietní akt u pomníku obětem I. světové války u Zámečku-Ernestina a v 10.45 pietní akt u sousoší Padlým synům Březových Hor na náměstí Hynka Kličky.

■ Aktuality zpracoval: Stanislav D. Břeň

První etapa bez slané vody

V rámci úprav projektu rekonstrukce aquaparku byla řešena také možnost využití slané vody. Podle odborníků na bazénové technologie je využívání slané vody v krytých bazénech přeceňované, a navíc dochází k rychlejšímu opotřebení všech konstrukcí. Menšího bazénu se slanou vodou bychom se mohli dočkat v některé z dalších etap rekonstrukce.

Slaná voda by provoz příbramského bazénu podstatně prodražila.

Foto: SZM

Slaná voda ve veřejném bazénu bylo téma, které se rozebíralo při plánování rekonstrukce aquaparku. Po diskuzích s odborníky nebyly do projektové dokumentace zapracovány vhodné stavební prvky k využití slané vody. Nyní při úpravě původní projektové dokumentace se část veřejnosti opět zabývá otázkou, zda není možné technologii využít. Místostarostka Zorka Brožíková uvedla: „Podle odborníků, kteří se zabývají výstavbou bazénů a dodávkami bazénových technologií, je hned několik důvodů, proč slanou vodu, která není vodou mořskou, nevyužívat v krytých bazénech.“

DRAHÝ „SLANÝ“ BAZÉN

Jak se po jednání s několika odborníky na bazénové technologie ukázalo, vybudování vnitřního pětadvacetimetrového bazénu se slanou vodou není nemožné, ale má to významné, především ekonomické a provozní dopady - zvýšené náklady na vybudování odolného bazénu z pohledu stavební části, náklady na vybudování technologií, náklady

na výstavbu mycích zón, rychlejší degradace stavební a technologické části bazénu apod. „Slané bazény se většinou budují menší a ve venkovních prostorech, jako je tomu například ve Frymberku. S vybudováním malého bazénu se slanou vodou mimo budovu vedle věže na tobogany se počítá v další etapě rekonstrukce, tedy pokud tomuto kroku bude následující zastupitelstvo nakloněno,“ doplnila Zorka Brožíková.

Podle příbramského starosty je zásadním a hlavním úkolem rekonstrukci již začít a v přijatelném čase dokončit: „Neustálým vymýšlením všelijakých více či méně smysluplných změn oproti nastavenému směru rekonstrukce se nikam neposuneme.“

Následující vyjádření Jaromíra Kafky, jednatele společnosti Lacus Technology, blíže rozebírá jednotlivé argumenty: Je velice nutné rozdělovat výraz slaná a mořská voda. Slaná voda v bazénové technologii je do 0,5% koncentrace, tedy několikanásobně menší než v moři. To jen na úvod, aby nevznikal dojem, že slaná voda je rovna mořské. Hlavní je však fakt, že sůl ve vodě je zejména proto, že desin-

fekce se děje tak, že slaná voda v bazénu probíhá přes elektrolytickou jednotku a ze soli a vody je vyvíjen chlornan sodný a zbytkový produkt je vodík. Finální desinfikant je tedy shodný, tedy chlor, a celá problematika je zejména v udržení správného dávkování. Z tohoto důvodu bych doporučoval zejména kvalitní automatickou a dávkovací technologii a následnou úpravu vody, která spočívá například ve středotlakém UV zařízení, které dále odbourává vázaný chlor, který je hlavním problémem.

BRONZOVÉ PRVKY MAJÍ PŘEDNOST

Další poznámka se týká velmi výrazně zvýšených požadavků na stavební a zejména kovové prvky v bazénu, které musí být vůči soli odolné, což je při trvalém zatížení velmi problematické. Jiná čerpadla, žebříky, světla, trysky atd. Jedná se zejména o bronzové prvky, které trvale odolávají působení soli.

Vzhledem k faktu, že sůl je vstupním produktem pro výrobu desinfikantu, je zcela logicky spotřebovávána průběžně a průběžně musí být doplňována a při velikosti 25m bazénu bude spotřeba velmi značná, ve stovkách kilogramů měsíčně.

Neposledním faktem je potom nutnost obměny vody podle platných hygienických norem, tedy výměna vody na návštěvníka. V návaznosti na tento požadavek je bezpodmínečně průběžně vodu měnit a nově dodávanou podle potřebné koncentrace doplňovat solí. Avšak zásadní problém je v tom, že odpadní voda je v ten moment slaná, a to v koncentraci, která je problematická zejména pro čistírnu odpadních vod, a je určitě nutné s tím počítat.

■ Eva Švehlová
Městský úřad Příbram

Nový asfalt v příbramských ulicích

Na konci prázdnin příbramští radní souhlasili s uzavřením smluv, které se týkaly oprav komunikací a chodníků v různých částech města Příbram.

O prázdninách příbramští radní rozhodli o několika menších stavebních úpravách. V ulici Osvození byla realizována oprava povrchu chodníku. Zakázku získala společnost Strabag, a to za nabídkovou cenu 268 000 korun bez DPH.

Dále radní rozhodli o přidělení zakázky malého rozsahu, která se týkala opravy povrchu v ulicích Pahorková a Josefa Bartoše. I v tomto případě byla vybrána společnost Strabag s nabídkovou cenou 1 130 000 korun bez DPH.

Firma Strabag uspěla také v případě třetí zakázky, a to pokládky recyklátu ve Zdáboři za nabídkovou cenu 119 000 korun bez DPH. V tomto případě se jednalo o využití recyklovaného materiálu z výše uvedených staveb.

■ Stanislav D. Běň

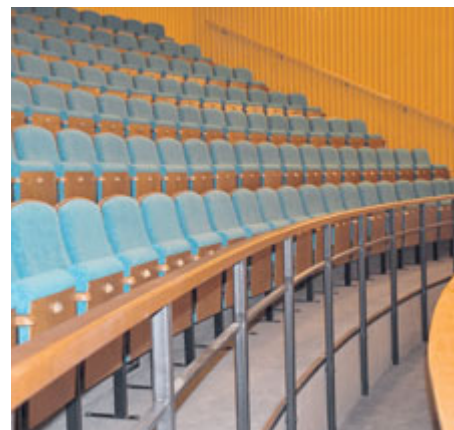
Foto: Eva Švehlová

Rekonstrukce je dokončena, od září divadlo funguje v běžném režimu

V loňském roce jsme si připomněli šedesáté výročí otevření kulturního domu. Památkově chráněný objekt prochází průběžně potřebnou obnovou a v letošním roce byla zrealizována rekonstrukce velké scény.

V příbramském divadle během rekonstrukce...

... a po rekonstrukci.

Foto: Eva Švehlová

Kulturní dům za svou šedesátiletou historii prošel několika změnami, ovšem zásadní a vzhledem ke stáří objektu potřebné opravy probíhají až v posledních letech. V roce 2016 se uskutečnila rekonstrukce kinosálu, kde jsme se kromě obměny mobiliáře dočkali také 3D formátu promítání. Dnes příbramské kino patří mezi nejnavštěvovanější jednosálová kina.

Svého se dočkal také estrádní sál, kde v roce 2018 proběhla akustická úprava, díky níž je tento prostor vhodný i pro pořádání koncertů. O rok později estrádní sál prošel další úpravou, kdy mimo jiné byly vyměněny parkety v celém sále.

Obrovský pokrok v kulturním domě jsme zaznamenali v roce 2019. V roce svého šedesátého výročí se díky výstavbě výtahu stal celý kulturní dům, tedy kromě balkonu velké scény, bezbariérovým. Na tento projekt navazovala také úprava okolí, kdy v letošním roce byl

dokončen bezbariérový přístup ke kulturnímu domu.

Vraťme se ale k tomu aktuálně nejdůležitějšímu, tedy k rekonstrukci velké scény. Tato rekonstrukce proměnila velkou scénu k nepoznání. Je zde zcela nové uspořádání sedadel, které sice ubralo několik míst, zato nabízí divákům znatelně větší komfort. Oproti minulosti jsme se dočkali také nové barevnosti sálu. Zmíněná sedadla již nejsou v červené barvě, ale jsou petrolejově zelená s hnědými područkami, koberec je v barvě šedé a výmalba sálu je okrová. Barevnou změnu doplňuje nová opona, která již není černá, ale lahvově zelená. To vše podtrhuje nové osvětlení. V sále je nyní vyčleněno

šest míst pro vozíčkáře a je také pamatováno na nedoslýchavé spoluobčany, pro které byl sál vybaven indukční smyčkou, která jim zajistí možnost plnohodnotného kulturního zážitku. Rekonstrukce velké scény Divadla A. Dvořáka vyšla na částku 10 945 800 korun včetně DPH. Před rekonstrukcí bylo v sále 488 sedadel, nyní je jich 443 (268 v hledišti, šest pro vozíčkáře a 169 na balkoně).

■ **Eva Švehlová**
Městský úřad Příbram

inzerce

Kam bude Příbram směřovat? Vyplňte dotazník

Příbram připravuje nový Strategický plán do roku 2030. Jedná se o klíčový koncepční dokument rozvoje, který nastaví priority, kam chce město směřovat a do čeho investovat své prostředky. Je důležité, aby se na tvorbě takto klíčového dokumentu podíleli zástupci města, odborná veřejnost i samotní občané. Zúčastněte se proto dotazníkového šetření a vyjádřete své názory, potřeby a preference spojené s různými oblastmi života v Příbrami. Výsledky dotazníkového šetření se promítnou do tvorby nového dokumentu, jenž bude hotový na začátku příštího roku. Dotazník bude k dispozici na webu města a ve fyzické podobě např. v infocentru městského úřadu, foyer divadla, knihovně a aquaparku.

Hledáme vývojáře pro OS Android

Vývoj mobilních aplikací v Příbrami
pro IT firmu s obratem 2 miliardy Kč.

Jitka Burdová
+420 318 402 010
jitka.burdova@solitea.cz
solitea.cz/cs/kariera

Solitea Byznys

Čistírna je za vrcholem kapacity, ročně vyčistí 3,5 milionu kubíků vody

Málokdo tuší, co všechno se skrývá za problematikou odvádění a čištění odpadních vod. Ve spolupráci se společností 1. SčV, která městskou kanalizaci a čistírnu odpadních vod provozuje, jsme připravili dvoudílný seriál o tomto tématu. V první části se seznámíme s historií a základním popisem procesů odvádění a čištění odpadních vod. Příště se budeme věnovat připravované modernizaci ČOV.

Příbramská čistírna odpadních vod funguje od roku 1962, mezitím prošla několika modernizacemi. Foto: 1. SčV

V posledních letech se i široká veřejnost stále častěji doslýchá ze sdělovacích prostředků o problematice likvidace odpadních vod. Pravidelně na Vánoce se objevují zprávy o komplikacích, jenž způsobuje vylévání tuku po smažení vánočních kaprů do kanalizace. Jindy jsme zase upozorňováni na potřebu dokládání vývozu odpadních vod ze žump, nebo jsme strašeni přítomností drog, antibiotik a nově i koronavirů v odpadních vodách. V neposledním případě jsme s touto problematikou přímo konfrontováni v případech, kdy se rozhodneme postavit dům a řešíme, jak naložit s odpadními vodami. Může se totiž stát, že nám provozovatel z důvodu vyčerpané kapacity čistírny odpadních vod nedá souhlas k připojení nemovitosti na kanalizaci. Taková je aktuálně situace například ve městě Příbram a přilehlých obcích a osadách, jejichž kanalizace jsou na příbramskou čistírnu odpadních vod svedeny. Vedení města Příbram proto aktuálně připravuje rozsáhlou modernizaci. O tom ale až příště.

POD MĚSTEM VEDE 184 KILOMETRŮ STOK

Celková délka stokové sítě ve vlastnictví města Příbram činí zhruba 184 km a v celém rozsahu je ji třeba udržovat trvale funkční a průtočnou. Proto se kanalizace pravidelně kontroluje a čistí. Velmi často se stává, že kanalizační potrubí ucpávají tuky používané v domácnostech, a proto by se tyto látky do kanalizace vypouštět neměly. Podobně jako jiné škodlivé či nebezpečné látky. Co se smí a nesmí do kanalizace vypouštět, stanovuje Kanalizační řád města Příbram.

Převážná část příbramské kanalizace (97,18 km, což je 76 % z délky stok odvádějících srážkové vody z aglomerace města) je jednotná, tudíž odvádí splaškové i dešťové vody. Jednotné kanalizace jsou vybaveny zařízeními, tzv. odlehčovacími objekty, které zajišťují bezproblémový maximální možný odvod splašků i za dešťů. Tato zařízení chrání stoky před hydraulickým přetížením tím způsobem, že nadlimitní množství vod odlehčí rovnou do recipientu (jsou tedy rovnou

odvedeny většinou do Příbramského potoka). Obdobná zařízení jsou umístěna i na čistírně, kde chrání technologii a vybavení před hydraulickým přetížením. Mladší příbramské čtvrti jako Zdobůř a Drkolnov již mají vybudované oddílné systémy splaškové (56,64 km) a dešťové (29,88 km) kanalizační sítě.

Na dešťové vody je stávající zařízení navrženo a z pohledu provozu nepůsobí problémy. Komplikace nastala s přijetím zákona č. 113/2018 Sb., kterým byl novelizován zákon 254/2001 Sb., a tím se od 1. ledna 2019 staly dešťové vody v jednotné kanalizaci oficiálně odpadními vodami se

Co se smí a nesmí do kanalizace vypouštět, stanovuje Kanalizační řád města Příbram.

všemi náležitostmi s tím spjatými (povolení k nakládání s vodami, poplatková agenda za vypouštěné znečištění, nutnost vzorkování atd.). Tyto náležitosti s sebou přinášejí značnou finanční zátěž provozu vodo hospodářského majetku. Řešení spočívá v budování oddělených systémů splaškové kanalizace a dešťové kanalizace, se zadržováním a zpětným využíváním dešťové vody nebo jejím zasakováním do vod spodních. Vzhledem k nedostatku prostor pro budování rozsáhlých retenčních nádrží v intravilánu města a nevhodným hydrogeologickým podmínkám příbramského půdního podloží je tato problema-

tika v současnosti ve větším měřítku finančně neřešitelná.

ČISTÍRNA OSLAVÍ 60 LET

První moderní čistírna odpadních vod byla v Příbrami uvedena do provozu v roce 1962. Stejně jako ostatní biologické čistírny ze šedesátých let byla městská čistírna odpadních vod Příbram (MČOV) určena pouze k odstraňování nerozpuštěných látek a organického znečištění. Výstavba těchto čistíren vedla ke zlepšení kvality vody v tocích, kde se odstranily organické látky způsobující úhyny ryb, zápach nebo zákal vody. Na druhou stranu eliminace dusíku a fosforu nebyla v té době legislativně vůbec požadována. To se na přelomu 80. a 90. let ukázalo jako zásadní problém kvality našich vodních toků, jelikož fosfor a dusík jako základní živné látky způsobují nadměrný růst řas a sinic (vodní květ). Proto také MČOV prošla v osmdesátých letech rekonstrukcí, jež měla ale za cíl spíše zvýšení kapacity než zlepšení kvality odtékající vody. V devadesátých letech tak v souvislosti se změnami legislativy a zejména přípravou na vstup do EU začala řada rekonstrukcí čistírny zaměřených zejména na odstraňování dusíku a fosforu. V letech 2006-2007 se pak celkové rekonstrukce dočkala mezi mnoha jinými i MČOV.

V 90. letech patřila Litavka k velmi znečištěným tokům na území našeho státu a navíc dále negativně ovlivňovala navazující vodní toky Berounka, Vltava a Labe. Po provedení poslední rekonstrukce se však kvalita vody v řece v řadě parametrů výrazně zlepšila. Rekonstrukce MČOV a vynaložené náklady měly pozitivní přínos pro okolní přírodu. Nedostatečnost poslední rekonstrukce (hlavně v podcenění technického vybavení MČOV z důvodu nedostatku finančních prostředků ve vazbě na nezbytná opatření ke snížení nátoků dešťových vod) se však neustále promítá v provozu čistírny a v nedávné době vedla až k uzavěře pro připojování nových producentů.

NA ZNEČIŠTĚNÍ SI „POCHUTNÁVAJÍ“ MIKROORGANISMY

Odpadní vody z Příbrami a přilehlých částí odváděné stokovou sítí jsou čistěny na čistírně. Jde o poměrně složitá a sofistikovaná zařízení, ve kterém dochází k několikaúrovňovému odstraňování veškerého znečištění, které se do kanalizační sítě dostane.

Procesy, které zde probíhají, lze rozdělit na mechanické a biologické. K mechanickému odstranění nerozpuštěného znečištění z odpadní vody dochází pomocí česlí, sít a usazovacích nádrží. Následuje odstranění rozpuštěného znečištění pomocí biologických procesů zajišťovaných pestrou směsí různých druhů mikroorganismů i vyšších organismů, kterým se říká aktivovaný

Studie: Kapacita čistírny je ve skutečnosti podstatně nižší

Společnosti Aqua-Contact byla zadána studie z důvodu obavy o plnění požadavků na kvalitu vyčištěné vody, která přímo souvisí se zatížením čistírny. Studie byla provedena v polovině ledna 2019 a vycházelo se z dat provozovatele, ale i ze samostatných měření a vzorkovací kampaně. Následně byla tato data statisticky zpracována a pomocí matematického modelování zjištěna maximální kapacita čistírny s ohledem na skutečně přítékající znečištění, skutečný objem nádrží, reálné parametry strojního a technického vybavení atd.

Závěrem studie byla zjištěna maximální kapacita čistírny, rezerva v možnostech napojení, ale i návrhy na úpravy k dosažení maximální kapacity. Bylo zjištěno, že reálná kapacita čistírny je s ohledem na současné požadavky na vyčištěnou vodu, skutečné zatížení a stav čistírny nižší než projektem udávaná kapacita 76 300 EO. Ve studii rovněž stálo, že současný stav je při připojování dalších producentů velmi rizikový. Dále byly uvedeny návrhy k dosažení maximální kapacity (posílení řídicího systému, zdrojů vzduchu, kalového hospodářství). Tyto návrhy slouží i jako podnět pro rekonstrukci čistírny.

kal. Tyto organismy jsou schopné většinu přítékajících znečišťujících látek rozložit až na jednodušší neškodné molekuly jako voda, dusík a oxid uhličitý, případně je zabudovat do svých těl a tak je z čisté vody zcela odstranit.

Má-li čištění odpadních vod probíhat dostatečně účinně, potřebuje aktivovaný kal přesně definované životní podmínky (přítomnost, nebo naopak nepřítomnost kyslíku, množství živin, stáří organismů a podobně). Nároky mikroorganismů se navíc v jednotlivých částech čistícího procesu liší. Kromě výše uvedeného se v průběhu čištění provádí také celá řada chemických procesů. Fosfor je z vody odstraňován například chemickým srážením. Čistírna při své činnosti spotřebuje ročně velké množství energie (1 600 MW), chemických látek (150 tun) a vyprodukuje také množství odpadů (5 000–6 000 tun). Provoz celé čistící linky je proto velice náročný a musí ho provádět odborná společnost. Po vyčištění odpadní vody v aktivacích nádržích se odpadní voda zbavuje aktivovaného kalu a navrací zpět do Příbramského potoka.

Aktivovaný kal při čištění odpadních vod v čistírně roste a hromadí se. Jeho přebytek je dále zpracováván v kalové koncovce čistírny,

kde dochází ke zmenšení objemu odpadu pomocí anaerobních biologických procesů (za nepřítupu vzduchu). Těmito procesy je zajištěna také hygienická nezávadnost odpadu. Jako vedlejší druhotně využitelný produkt vzniká bioplyn v roční produkci 320 000 m³. Z něj se v kogeneračních jednotkách vyrábí elektrická energie ve výši 367 MWh za rok (23 % z celkové spotřeby), která je na čistírně spotřebována k provozu technických zařízení při celkové spotřebě 1 595 MWh elektrické energie ročně. Finální zpracovaný kal je pomocí odvodňovacích odstředivek částečně zbaven vody a předáván oprávněně osobě k dalšímu nakládání. Celoroční produkce kalu činí 4 540 tun, shrabků 793 tun a pisku 163 tun.

TECHNOLOGICKÉ PŘEDNOSTI A NEDOSTATKY

Technologie MČOV má stejně jako každá technologie své výhody i nevýhody. Hlavní a nespornou výhodou kaskádového uspořádání biologického stupně představuje vysoká účinnost na odstraňování celkového dusíku bez použití interní recirkulace aktivací směsi. Interní recirkulace je nákladná na provozní náklady, které zde zcela odpadají. To je na druhé straně vykoupeno vysokou instrumentalizací a náročností řídicího systému, který určuje rozdělení odpadních vod do jednotlivých sekcí kaskády. Celý provoz vyžaduje celoroční nepřetržitou směnnou obsluhu zařízení, stálý technický, technologický a laboratorní dohled v četnosti 224 vzorků ročně.

Provoz zajišťuje deset směnových strojníků, tři provozní elektrikáři, dva vedoucí, dva technologové odpadních vod a několik pracovníků laboratoří. Další dvě desítky zaměstnanců společnosti 1. SČV se starají o stokovou síť města Příbram, která odpadní vodu na obě linky čistírny přivádí kmenovou stokou. Vše probíhá pod nepřetržitým 24hodinovým dohledem pracovníků centrálního dispečinku provozovatele.

CO DO KANALIZACE (NE)PATŘÍ

MČOV je navržena pro čištění splaškových vod z domácností, průmyslových vod a dešťových vod odváděných jednotnou kanalizací města Příbram. Biologické čistírny jsou citlivé na přítomnost řady látek v odpadní vodě, jako jsou toxické těžké kovy, desinfekční prostředky nebo ropné látky, které mohou ovlivňovat funkci a životaschopnost mikroorganismů aktivovaného kalu. Problematické mohou být rovněž látky ovlivňující kyslíkové poměry ve vodách a řada dalších. V kanalizačním řádu jsou specifikována práva a povinnosti producentů odpadních vod. S běžnými odpadními vodami vznikajícími v domácnostech není problém limity kanalizačního řádu plnit. Problém však nastává u průmyslových podniků. S nimi je třeba navázat spolupráci, aby mohlo být vypouštění vod do kanalizace povoleno s ohledem na možnosti technologie čistírny a určení podmínek, za jakých to bude možné.

Je třeba zmínit i používání vlhčených ubrousků. Přes neustálou osvětlu dochází k problémům se zanášením kanalizace i strojního vybavení mechanického předčištění na čistírně. Vlhčené ubrousky a podobné hygienické prostředky do kanalizace nepatří. Obdobný problém v provozu působí i látky tukové povahy, které také ucpávají

kanalizaci i strojní vybavení MČOV. Dnes již není problém olej a tuk slévat a likvidovat správným postupem, a to předáním ve sběrném dvoře.

VODA V LITAVCE SE VELMI ZLEPŠILA

MČOV plní limity stanovené vodoprávním úřadem. Tyto limity jsou stanovovány podle definovaných podmínek uvedených v zákoně č. 401/2015 Sb. Na MČOV jsou odpadní vody čišťeny s vysokou účinností. Z přítékající odpadní vody je odstraněno asi 96 % veškerých organických látek (biologicky odstranitelných látek je odstraněno téměř 99 %). Sloučeniny dusíku jsou eliminovány z 90 %. MČOV je vybavena zařízením pro zvýšené odstraňování sloučenin fosforu, který je sledován z důvodu eutrofizace vodních zdrojů. Sloučeniny fosforu mizí z 96 %. Koncentrace nerozpuštěných látek je na odtoku z čistírny dlouhodobě nízká a vizuálně odpovídá kvalitě vody v potoce. Od doby rekonstrukce MČOV se kvalita vody v Litavce, do které ústí Příbramský potok, výrazně zlepšila. Na MČOV je ročně vyčištěno asi 3,5 milionu m³ odpadních vod.

V současné době se často hovoří o přítomnosti léčiv, reziduí hormonů a dalších mikropolutantů v odpadních vodách. Akademická pracoviště se těmito látkami a jejich osudem v čistírnách usilovně zabývají. Díky jejich práci jsou popsány osudy řady látek v čistícím procesu, jejich metabolity, možnosti odbourávání apod. Z výsledků je zřejmé, že některé látky se v čistírnách odbourávají velice dobře, jiné hůře. V každém případě zatím není konkrétní účinnost jejich odstraňování a vlastně ani sledování legislativně vyžadováno. Je ale zřejmé, že pokud by čistírna měla zachytávat veškeré mikropolutanty, bylo by nezbytné technologické uspořádání MČOV rozšířit o další technologické stupně. Tato řešení však s sebou přinášejí další provozní i nemalé investiční náklady.

NOVÉ PŘIPOJENÍ KE KANALIZACI NENÍ MOŽNÉ

Při poslední rekonstrukci byla čistírna projektována na maximální kapacitu 76 300 EO. Zkratka EO vyjadřuje množství znečištění na jednoho průměrného obyvatele a umožňuje vyjadřovat znečištění i od producentů odpadních vod, které nemají charakter obyvatelstva (například průmyslové či potravinářské podniky). Z důvodu postupného zjištění nedostatku předchozí rekonstrukce a postupným stárnutím zařízení se dostavily obavy z udržení požadované kvality vyčištěné vody v závislosti na již přítékajícím množství znečištění.

Studii současně maximální kapacity MČOV provedla vloni společnost Aqua-Contact Praha, a to za pomoci sofistikovaného matematického modelu. Závěrem studie bylo určení maximální kapacity nádrží na 67 100 EO, avšak za ceny téměř kompletní obnovy strojního vybavení biologického stupně, obnovy a rozšíření řídicího systému a zkapacitnění kalového hospodářství. Bez těchto nezbytných úprav je při současném zatížení, které dosáhlo v loňském roce 45 464 EO, čistírna provozována bez další rezervy.

Pokračování příště.

■ Robert Morávek, Petr Vašek, Roman Pecl
1. SČV

Od letoška se ke kanalizaci nepřipojí noví zájemci.

Tajemník je spojovacím článkem mezi zájmy vedení města a prací úředníků

Tajemník je jakousi pravou a méně viditelnou rukou starosty města. Především však řídí výkon státní správy na úrovni obce a dohlíží na něj. „Velmi dbám na to, aby výkony zaměstnanců úřadu byly stabilní a město mělo dobré jméno. Stavím i na čemsi jako firemní kultura,“ říká tajemnice příbramského městského úřadu Jaroslava Poláková.

Tajemnice Jaroslava Poláková. Foto: archiv

CO JE NÁPLNÍ PRÁCE TAJEMNICE ÚŘADU, JAKÉ MÁTE POVINNOSTI A KOMPETENCE?

Úloha tajemníka je daná zákonem o obcích. Tajemník je zejména odpovědný za plnění úkolů městského úřadu v samostatné i přenesené působnosti, působí jako statutární orgán zaměstnavatele vůči zaměstnancům zařazeným do městského úřadu, je oprávněn úkolovat zaměstnance městského úřadu, s hlasem poradním se zúčastňuje jednání rady města a zastupitelstva. Velká část práce tajemníka se týká personalistiky, jejíž součástí je i přijímání nových zaměstnanců. Snažím se účastnit všech výběrových řízení, i když to je časově dost náročné, osobní kontakt však považuji za důležitý. Přestože jsou kompetence tajemníka dané zákonem, na každé obci je jeho role trochu specifická. Odvíjí se to podle velikosti obce, rozsahem výkonu státní správy i profesním nastavením příslušného tajemníka.

JAKÉ JE DOBRÉ OSOBNOSTNÍ ČI PROFESNÍ VYBAVENÍ PRO TAJEMNÍKA?

Tajemník by měl být manažerem, měl by dokázat řídit spolupracovníky a prosazovat určité cíle, pomáhat budovat dobré jméno úřadu i města. Co se týče konkrétní profese, myslím, že z každé profese se dá čerpat. Znáám tajemníky, kteří jsou původní profesí technici, jiní právníci, další ekonomové. Tajemník se musí umět orientovat v mnoha oblastech, nicméně nelze vše obsáhnout do nejmenšího detailu. To, co považuji za dosti zásadní, je schopnost týmové práce,

a to jak s nejužším vedením města, tak s vedoucími jednotlivých odborů, kteří musí vystupovat v roli profesionálů a odborníků. Důležitou roli mají také pracovní zkušenosti. Pro mne bylo velmi podstatné, že jsem pracovala několik let na městském úřadu, znala jsem jeho chod a procesy. Začínala jsem jako referentka kultury a zahraničních vztahů, později jsem pracovala jako vedoucí Odboru řízení projektů a dotací. Oblast dotací je velmi rozmanitá a dala mi mnoho zkušeností a znalostí, kdy jsem spolupracovala s mnoha zaměstnanci úřadu a získala jsem tak alespoň dílčí znalosti z mnoha oborů.

ČÍM SE LIŠÍ STÁTNÍ SPRÁVA A SAMOSPRÁVA?

V současné době je uplatňován smíšený model fungování veřejné správy, to znamená, že obce vykonávají agendu v obou těchto oblastech. Pro občany není toto rozdělení často srozumitelné a já je chápu, jelikož to pro ně není podstatné. Chtějí vyřídit určitou záležitost, tak jdou na úřad a neřeší, zda jde o agendu státní správy nebo samosprávy. Abych uvedla stručnou odpověď na otázku, je to tak, že obce spravují samostatně svoje záležitosti, jako je například bytový fond, kultura, investice nebo péče o majetek či městskou zeleň. Stát do rozhodování v samostatné působnosti nezasahuje, je pouze na rozhodnutí zvolených zástupců města, zda budou prosazovat spíše stavbu parkovacího domu nebo třeba knihovny. A zároveň obce vykonávají agendy, které na obce přenesí

Pokud občané disponují ověřeným způsobem elektronické komunikace, necht' jej využívají, a to i po uplynutí pandemie.

”

stát, odtud pramení název přenesená působnost neboli státní správa. Sem spadají agendy jako třeba občanské a řídičské průkazy, registr vozidel, stavební řízení, agendy životnostenského úřadu nebo ochrana přírody či sociálně-právní ochrana dětí. Výkon státní správy obec vykonává v různém rozsahu, podle typu obce. Největší rozsah vykonávají obce s rozšířenou působností, to je případ i města Příbram.

KDYŽ SE TEDY PŘÍBRAMSKÉ ZASTUPITELSTVO USNESE, ŽE CHCE VYBUDOVAT NOVOU KNIHOVNU, TAK NÁSLEDUJÍCÍ PROCESY SPOJENÉ NAPŘÍKLAD SE STAVEBNÍM POVOLOVÁNÍM UŽ ŘEŠÍ STÁTNÍ SPRÁVA...

Přesně tak. Pokud se samospráva rozhodne pro knihovnu, tak město jako investor podá žádost stran územního a stavebního řízení na stavební úřad a město pak vystupuje v úplně stejné pozici jako běžný stavebník.

CO POVAŽUJETE VE SVÉ PRÁCI ZA NEJNÁROČNĚJŠÍ?

Asi bych nehovořila o tom, co je konkrétně nejnáročnější. Práce tajemníka je poměrně rozmanitá a každý den je trochu jiný. To, co mě občas trápí, jsou nové povinnosti, které jsou na obce kladeny, případně zásadní změny ve výkonu agend, pokud nejsou zcela promyšleny do důsledků a nejsou provázeny financováním. I takové situace však musíme umět vyřešit.

Z JAKÝCH ZDROJŮ JE FINANCOVÁN VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY NA ÚROVNI PŘÍBRAMI?

Město dostává od státu příspěvek na zajištění výkonu přenesené působnosti, který se v současnosti pohybuje kolem 50 milionů korun za rok. Výkon státní správy generuje další příjmy, kdy vybíráme správní poplatky, jejichž výše je stanovena zákonem, město si jejich výši neurčuje a za předepsané úkony je vybírat musí. A ukládáme také pokuty. Někdy jsme napadáni, že tím chceme naplnit městský rozpočet, ale rozhodně to tak není.

ŘEŠÍTE ČASTO STÍŽNOSTI NA ZAMĚSTNANCE ÚŘADU?

Čas od času ano. Spíše bych mluvila o stížnostech obecně, někdy jsou stížnosti směřované vůči zaměstnancům, ale jedná se spíše o věcnou stránku určitého problému. Každou stížností či podnětem se poctivě zabývám, někdy rozkryjí hlubší záležitosti, které je nutné procesně upravit. Někdy bývá pravda uprostřed, jindy jde o špatné pochopení situace, protože některé úřední postupy a procesy mohou být pro občany dosti složité. Občas se také může stát chyba na straně úřadu, pak je nezbytné se omluvit, chybu napravit, a hlavně se z té situací poučit. Cílem samozřejmě je stížnostem předcházet, hodně dbám na to, aby výkony zaměstnanců úřadu byly stabilní a bezchybné a město mělo dobré jméno. Stavím i na čemsi jako firemní kultura. Město by mělo navenek vystupovat jednotně, k povinnostem úředníka patří i kultura písemného projevu. Naše výstupy musí být v pořádku a bezchybné po obsahové i formální stránce.

KDYŽ UŽ ZMIŇUJETE FIREMNÍ KULTURU, NĚKTERÉ KORPORÁTY MÁJÍ NAPŘÍKLAD

ANTIKORUPČNÍ LINKY. MÁ MĚSTO V TOMTO SMĚRU NĚJAKÝ VNITŘNÍ MANUÁL NAD RÁMEC ZÁKONA NAPŘÍKLAD PRO PŘEDCHÁZENÍ ÚPLATKÁŘSTVÍ?

Slova jako korupce nebo úplatkářství, to mne úplně mrazí. Pro zaměstnance městského úřadu je závazný takzvaný etický kodex, který vymezuje chování zaměstnanců úřadu, postihuje mnoho aspektů jako profesionální přístup a nestranné rozhodování až po reprezentaci úřadu, jsou tam zaneseny i záležitosti ohledně korupčního jednání. Roli zde sehrává lidský faktor a pokud bych zjistila, že na úřadu dochází ke korupci a informace by byla podložena, řekla bych to zcela nekompromisně. Úředník může udělat chybu, ale úplatek je naprosto bez omluvy.

MĚSTO PATŘÍ MEZI NEJVĚTŠÍ POSKYTOVATELE PRÁCE V PŘÍBRAMI. JAK DOBRÝ JE ZAMĚSTNAVATEL?

Z mého pohledu je město Příbram dobrý zaměstnavatel. Pohybujeme se však na trhu práce a pro mnoho uchazečů stále existují lákavější nabídky. V posledních letech jsme podobně jako mnoho jiných zaměstnavatelů neměli velký přetlak uchazečů, nabízíme často pracovní pozice, kde máme vysoké nároky, co se týče vzdělání a odborných znalostí. Nicméně se nám vcelku daří uvolněné pozice obsazovat kvalitními zaměstnanci. Většina výběrových řízení, která realizujeme, se řídí zákonem o úřednících, kde jsou stanoveny podmínky a upraven celý proces výběrového řízení. Co se týče fluktuace, není nijak zásadní, na městském úřadu pracuje značný počet zaměstnanců dlouhodobě. Osobně si práce zaměstnanců velmi vážím a přeji si, aby pracovali v dobré atmosféře a byli v zaměstnání spokojeni, což se snažíme podpořit mimo jiné i řadou benefitů, ať již finančních nebo nefinančních.

NĚKTEŘÍ OBČANÉ KRITIZUJÍ ÚDAJNĚ BOBŤNÁNÍ BYROKRACIE. PODLE ČEHO SE STANOVUJE POČET ÚŘEDNÍKŮ NEBO ZAMĚSTNANCŮ ÚŘADŮ?

Žádným předpisem není určeno, jakým počtem zaměstnanců máme zajistit výkon jak samostatně, tak přenesené působnosti. K některým agendám existují různé studie, jež předpokládají určité počty úředníků vzhledem k velikosti obce a jejího správního obvodu. Tyto studie bývají zpracovány především před přijetím změn a nových povinností obcí ve výkonu agend přenesené působnosti. V Příbrami se držíme při spodní hranici doporučení, často jsme i pod ní. Co nás limituje, je příspěvek státu a příjmy, které přináší výkon státní správy, tedy příjmy ze správních poplatků a pokut. Výpočet příspěvku na výkon státní správy doznává v poslední době změn a skládá se z paušální částky podle počtu obyvatel ve správním obvodu a z takzvaného výkonového financování, kdy stát vyplácí obcím některé složky příspěvku za konkrétní realizované úkony, například za počet vyřízených žádostí o občanský průkaz, řidičský průkaz či vydaných stanovisek v agendě územního plánování. Aktuálně na našem úřadu pracuje více než 200 zaměstnanců, kdy přibližně 60 % pracovních úvazků připadá na

výkon agend státní správy a 40 % na výkon samosprávy. Co se týká správního obvodu, město Příbram je jednou z největších obcí s rozšířenou působností, spadá sem 74 obcí. Pro představu třeba Dobříš má ve svém správním obvodu 24 obcí.

JAKÝ JE VZTAH STAROSTY MĚSTA A TAJEMNÍKA ÚŘADU? JAK SE POSTUPUJE, POKUD SE DOSTANOU DO SPORU?

Kompetence jsou vymezené zákonem. Důležitá je ale kooperace a vzájemný respekt. Osobně si velmi vážím korektních vztahů a efektivního přístupu k řešení problémů. Jsem rovněž příznivcem brainstormingu, kdy se

Jaroslava Poláková

Tajemnicí Městského úřadu Příbram se stala na základě výběrového řízení na jaře 2016. Do doby svého jmenování Jaroslava Poláková pracovala na Městském úřadu Příbram a věnovala se převážně problematice dotací. Vystudovala Vysokou školu ekonomickou v Praze.

zainteresovanými subjekty diskutujeme nějakou konkrétní záležitost a hledáme optimální řešení. Myslím, že lze obecně říci, že když nefunguje spolupráce starosty a tajemníka, tak nemůže dobře fungovat úřad jako celek. Formálně je starosta nejvýše a tajemník je pro něj něco jako pravá ruka. Tajemník má vystupovat transparentně a dohlížet na dodržování správně nastavených procesů. Jak starosta, tak tajemník však nemají kompetence zasahovat do rozhodování úředníků státní správy - nemohou například nařít, aby bylo rozhodnuto určitým způsobem v konkrétním řízení.

SAMOSPRÁVU SI VOLÍ OBČANÉ S TÍM, ŽE NĚKTEŘÍ POLITICI PŘEDSTUPUJÍ PŘED OBČANY S EXTENZIVNÍM PROGRAMEM, CO VŠE CHTĚJÍ REALIZOVAT. Z DRUHÉ STRANY JE PEVNÝ MANTINEL VYMEZENÝ STÁTNÍ SPRÁVOU, KTERÁ MUSÍ POSTUPOVAT V SOULADU SE ZÁKONEM. A CO KDYŽ NASTANE KONFLIKT MEZI TÍM, CO BYLO LIDEM SLÍBENO POLITICKY, A CO LZE REALIZOVAT PŘI DODRŽENÍ ZÁKONNÝCH POŽADAVKŮ?

Zodpovědní politici by měli vědět, co lze realizovat, jejich program by měl mít reálný základ. Politici většinou plánují nejrůznější investice, v zásadě by se jejich plány neměly dostat do nějakého konfliktu, pokud budou respektovat právní předpisy a místní podmínky. Pokud by politici ve svých plánech a slibech toto neuvažovali, pak by se mohlo stát, že až při prosazování realizace konkrétního záměru mohou zjistit, že je nutné projít časově náročnou přípravou projektu, následně procesem zadávacího řízení a schvalovacím procesem před samotným uzavřením smlouvy o dílo. Zde by konflikt, jak ho nazýváte, nastat mohl, je pak zapotřebí, aby tajemník nebo i kompetentní úředníci danou záležitost vysvětlili.

V POSLEDNÍCH MĚSÍČÍCH NEJEN V PŘÍBRAMI ŽIJEME S COVIDEM-19. ČÍM PANDEMIE ZMĚNILA FUNKOVÁNÍ ÚŘADU?

Myslím, že situaci zvládáme velmi dobře, ikdyž začátky byly náročné, protože situace byla zcela nová a museli jsme ve velmi krátké době přijímat mnoho nových opatření. Úřad jsme na jaře při vypuknutí pandemie částečně uzavřeli, protože jsme museli respektovat nařízení vlády a ministerstva zdravotnictví. I nadále jsme však fungovali v jiném, provizorním režimu. Občany jsme požádali, aby odložili záležitosti, u kterých to bylo možné, a maximálně využívali elektronickou, případně telefonickou komunikaci. K tomu bych chtěla občany vybídnout i do budoucna, neboť se to velmi osvědčilo a je to výhodné z hlediska časové úspory i nezávislosti na úředních hodinách. Pokud občané disponují ověřeným způsobem elektronické komunikace, nechtějí ji využívat, a to i po uplynutí pandemie. Když se vrátím k fungování úřadu během koronakrizy, velká část zaměstnanců pracovala v režimu home office, kdy jsme maximálně zmobilizovali naše IT možnosti a zaměstnanci mohli využít dálkového přístupu k agendovým systémům a dokumentům.

A ZKUŠENOST, KTEROU ÚŘAD UČINIL, SE TRVALE PODEPÍŠE NA JEHO FUNKOVÁNÍ? BUDE VÍCE TĚŽIT Z DIGITALIZACE?

Úřad nemůže fungovat pouze elektronicky. Stále jsou občané, kteří vyžadují osobní kontakt, u některých agend to jinak ani nelze. Jde o to, aby bylo možné řešit na dálku úkony, u nichž to má smysl nebo to občan požaduje. Zdůraznila bych však, že elektronizace nepředstavuje robotizaci. Elektronizace přináší tu výhodu, že občan nemusí chodit na úřad, případně na poštu a může dokumenty a žádosti odesílat i přijímat odkudkoliv a kdykoliv. Ale neznamená to, že další zpracování se může dít bez zásahu úředníka. Určitě nám v komunikaci pomáhá, pokud mají subjekty datovou schránku. Její zřízení je snadné a výhodné i pro fyzické osoby, za zprovoznění není stanoven žádný poplatek.

JAKÉ JSOU DALŠÍ MOŽNOSTI, JAK MŮŽE OBČAN KOMUNIKOVAT S ÚŘADEM DIGITÁLNĚ?

Zmínila bych Portál občana. Jsme jedno z mála měst, která takový portál mají. My jsme na jeho pořízení získali dotaci, což nám finančně samozřejmě pomohlo. Portál bude nabývat dále na významu, ale už nyní si přes něj vyřídíte některé věci z pohodlí domova. Prostřednictvím portálu můžete například vidět závazky, které máte vůči městu, můžete se zaregistrovat k platbě poplatku za odpad nebo za psy a okamžitě přes platební bránu můžete poplatky zaplatit. Pokud se chcete do portálu přihlásit, je dobré mít takzvanou eobčanku, tedy občanský průkaz s aktivovaným čipem. Lze se běžně registrovat i přihlašovacími jménem a heslem, ale potom je nutné přijít na úřad a nechat se takzvaně ztotožnit. Jedná se však o jednorázový úkon a dále bude možné využívat přístup do portálu se všemi výhodami. Využívat lze také přihlášení prostřednictvím mojeID.

■ Stanislav D. Břeň

Koronavirus firmám nezpůsobil velké újmy, obezřetnost však trvá

Jak příbramské firmy hodnotí aktuální ekonomické dění a jaká očekávání mají do budoucni? Ohrozila jejich pozici pandemie onemocnění covid-19? To se dozvíte v odpovědích ředitelů vybraných příbramských firem.

Po jarní fázi karantény se oslovené společnosti dostaly rychle do kondice.

Foto: Stanislav D. Břeň

Města a obce jsou závislé na ekonomické prosperitě podniků, které v nich působí. Příbram není výjimkou. Městský rozpočet získává část financí z takzvaného rozpočtového určení daní. Příspěvek je tím vyšší, čím vyšší daně odvádějí ekonomické subjekty. Druhý, a možná ještě důležitější aspekt pro fungování města, představuje zaměstnanost. Pokud podniky dokážou zaměstnávat a solidně platit své zaměstnance a ti nemusi dojíždět daleko za prací, zpravidla i své vydělané peníze utrácejí v daném městě. Tím je opět podpořena prosperita. Mezi další benefity úspěšných firem patří, že investují, přinášejí nové technologie či vzdělávají své pracovníky. Toto všechno může být ohroženo v důsledku ekonomické krize, která přišla vzápětí po pandemii způsobené novým typem koronaviru.

Kahan se zeptal ředitelů několika příbramských společností, jak se jim rozeběhlo podnikání po nejtvrdějších karanténních opatřeních z jara tohoto roku, zda se chystají přijímat nebo propouštět zaměstnance, jestli omezí své investice a jaké příležitosti nebo hrozby vnímají pro následující období.

**LEOPOLD ROULE,
JEDNATEL, HALEX-
SCHAUENBERG,
OCELOVÉ
KONSTRUKCE**

Krise vyvolaná koronavirovou pandemií neměla na náš podnik zatím žádný větší dopad. Dodávky ocelových konstrukcí jsou určeny pro investiční akce. Žádná z nich nebyla pozastavena nebo zrušena, a naše výroba tak probíhala a probíhá bez výpadků. Výrobky směřují do zahraničí a omezení na hranicích našťestí nijak neblokovala přepravu zboží, a dodávky tak mohly být doručeny v termínech na místo určení. Velkým rizikem je pro

každý výrobní podnik výskyt onemocnění mezi zaměstnanci a následná karanténní opatření. I toto nebezpečí se nám zatím vyhnulo.

Pokud jde o zaměstnání, zájemce o práci u nás rádi přijmeme, ale žádnou speciální náborovou akci nechystáme. Nejistoty v odhadu budoucího vývoje nás vedou k opatrnosti v oblasti investic, a tak aktuálně nemáme v plánu žádnou větší investiční akci.

Naše dodávky jsou určeny pro investiční celky hlavně v chemickém průmyslu. Hlavní hrozbu tak vidím v tom, že přicházející krize bude vleklá a investoři u nás i po celém světě dlouho setrvávají v módu „wait-and-see“ (počkáme a uvidíme - pozn. red.) a budou čekat s realizací investic na to, až se situace vyjasní. Ale ať už nás čeká krátká nebo delší recese, ocelové konstrukce jsou stále obor s velkým potenciálem, a proto do budoucni hledíme s optimismem.

**PETR ŠEDIVÝ, ŘEDITEL
ZÁVODU, POLYCASA**

Zavedená karanténní opatření neměla jakýkoliv vliv na naše podnikání. Nedošlo k žádnému útlumu, ba naopak, nastalo enormní zvýšení poptávky a výroby. Navzdory avizované krizi stále přijímáme nové zaměstnance, což je s ohledem na nízkou míru nezaměstnanosti velmi obtížné. Bez ohledu na krizi způsobenou pandemií covid-19 zůstává pracovní trh zcela vyčerpán. Pokud jde o investice, naše plány pro následující období zůstávají zachovány v plné výši.

S ohledem na portfolio, které vyrábíme, vidíme příležitosti v oblasti vývoje a výroby produktů omezujících šíření nákazy ve veřejných prostorách - bariéry, zástěny, rozdělovací stěny

se speciálními funkčními povrchy. Hlavní hrozbou v následujícím období bude vysoká nemocnost a absence pracovníků na pracovištích způsobená kombinací druhé vlny onemocnění covid-19 a chřipkové epidemie a s tím související karanténní opatření.

**JAROSLAV ŠKUDRNA,
VÝKONNÝ ŘEDITEL,
PBTISK**

Naše společnost se zabývá zejména výrobou knih a brožur, které exportujeme do celého světa. Krize spojená s koronavirem se naší společností zásadně

dotkla v období přísných karanténních opatření. Prodej a distribuce knih v kamenných obchodech byl ze dne na den zastaven. Prodej přes e-shopy probíhal jen v omezeném množství.

Po uvolnění karanténních opatření se prodej knih opět rozběhl ve všech zemích a v tuto chvíli máme téměř plně vyprodané výrobní kapacity. Zaměstnanec neustále nabíráme.

Máme dlouhodobý cíl a plán růstu společnosti. Koronavirus a onemocnění covid-19 tento plán přibrzdil, avšak nepředpokládáme, že na dlouhou dobu. Pokud další vlna šíření koronaviru nezkomplikuje situaci, budeme nadále plány realizovat. Je zřejmé, že pro další růst společnosti budou v každém případě potřebné nové investice.

Příležitost pro Pbtisk vidím v tom, že vzhledem ke krizi vyvolané koronavirem bude ubývat konkurence. Osobně si však myslím, že to ekonomicky nejhorší období ještě přijde. Dále předpokládám, že více lidí zůstane bez stálého zaměstnání. To může být pro nás skvělou šancí doplnit všechna potřebná volná pracovní místa. Za hrozbu považuji nedostatek pracovníků v případě dalšího šíření koronaviru. Karanténní opatření nám mohou velmi zkomplikovat život a v tomto případě nebudeme schopni plnit závazky vůči našim zákazníkům.

MIROSLAV GJAŠIK, ŘEDITEL, EURO SITEX

Vzhledem k charakteru našeho podnikání se nás omezení spojená s koronakrizí příliš nedotkla. Spíše v současné době cítíme pokles poptávky v souvislosti se zpomalováním automobilového průmyslu. Nabírat zaměstnance se nyní nechystáme, stejně tak propouštění není aktuálně v plánu, pokud to nebude ekonomicky nevyhnutelné. Dále nebudeme investovat do ničeho, co je nezbytně nutné. Prioritu mají investice směřující k maximální efektivnosti a automatizaci výroby. Pro příští období očekáváme strukturální hospodářský pokles doprovázený měnovou nestabilitou. Omezení cestování dále povede k výrazným komplikacím v oblasti exportu.

LIBOR DUBSKÝ, ŘEDITEL, ZRUP PŘÍBRAM

V průběhu léta jsme se vrátili na přibližně loňské objemy výroby. Potřebujeme tedy i nadále naše pracovníky a stále hledáme kvalitní zaměstnance. S tím souvisí i otázka investic, naše plány jsou v tomto směru aktuálně beze změny.

Pro následující období jsme v základním scénáři optimisté. Obáváme se samozřejmě opakování poklesu poptávky, jako se tomu stalo v období března až června letošního roku, na který bychom museli opět reagovat krizovými opatřeními.

ROMAN VINŠ, ŘEDITEL, SOLITEA BYZNYS

Měli jsme to štěstí, že chod firmy karanténa nezastavila. Systém Byznys běžel dál, stejně tak jsme uživateli poskytovali péči, na kterou jsou zvyklí. Jen samozřejmě vzdáleně. Po karanténě nás čekala příjemná změna, že jsme se opět osobně potkali - s uživateli i kolegy ve firmě. A uvolnily se nám ruce, protože jsme se mohli zase pustit do akvizičních jednání a úvodních analýz velkých projektů. Tedy do práce, která vzdáleně dělat nešla. V tom byl pro nás největší přínos zrušení karantény.

Dlouhodobě řešíme nedostatek zaměstnanců, proto budeme i nadále nabírat. Nedostává se hlavně konzultantů, na tom karanténa nic nezměnila. Naopak v březnu nastoupily nové kolegyně a ty nám ukázaly, že úvodní tříměsíční školení se dá zvládnout i online.

Z hlediska investic hledáme vhodný kompromis. Nouzový stav nás ekonomicky ovlivnil. Nikoliv citelně, ale bez ztráty kytičky to nebylo. Na druhou stranu víme, že k dalším úspěchům se firma neprošetří.

Teprve nejbližší měsíce prozradí, jaká bude budoucnost. Přirovnám pandemii k tunelu. My se z něj na světlo dostaneme, ale stejně důležité je, aby se z něj dostali i naši zákazníci. Příležitosti pak vidíme v automatizaci a digitalizaci. Tohle téma je a bude stále silnější.

VLADISLAVA ČESÁKOVÁ, ČLENKA PŘEDSTAVENSTVA, ZAT

V rámci situace spojené s koronavirem jsme přijali maximální opatření pro ochranu našich zaměstnanců, realizaci zakázek i zajištění plynulého chodu firmy.

I v době pandemie jsme fungovali téměř na 100%. Ve výrobě jsme zavedli kroky, které zaručily její dlouhodobý chod a plnění nasmlouvaných zakázek. Rovněž všechny systémy, které používáme pro tvorbu dokumentace, projektů a návrhové systémy, mají naši pracovníci k dispozici formou vzdáleného přístupu, takže i práce na projektech pokračovala podle plánu. Určitá omezení pro nás znamenal zákaz cestování do zahraničí, kde pracujeme na několika projektech. Jejich dokončení se tedy posunulo na druhou polovinu roku 2020. Situace spojená s covidem-19 nás tedy nijak výrazně nezasáhla, spíše jsme z daného stavu vytěžili maximum. Máme pobočky v Plzni a Benešově a jsme zvyklí při týmové komunikaci spolupracovat na dálku. V době pandemie jsme zapojení moderních technologií ještě více posílili a budeme je i nadále využívat. Také jsme zrychlili realizaci a spouštění interních rozvojových projektů, které mají za cíl zlepšování interních procesů či systémů, a přípravu nových produktů pro naše zákazníky.

V roce 2019 jsme formou akvizice společnosti Definity Systems posílili tým přibližně o 30 špičkových vývojářů. Aktuálně se pohybujeme na stavu kolem 350 zaměstnanců a větší změny neplánujeme. Ekonomicky si vedeme dobře a nemáme potřebu propouštět. Spíše máme stále dveře otevřené šikovným projektantům a vývojářům, kteří se nebojí výzev a mají chuť pracovat na projektech v oblasti řídicích systémů pro energetiku a průmysl i IoT technologií, které dodáváme do více než 60 zemí světa. Každoročně investujeme do vývoje řídicího systému přibližně 30 milionů korun. Jinak tomu nebude letos ani v dalších letech. Stále pracujeme na vývoji technologií pro řízení klasických i jaderových elektráren, nově i pro oblast internetu věcí.

Pro nás je největší hrozbou nepředvídatelný vývoj situace, a tudíž i vývoj ekonomiky, nic

méně věříme, že i případnou další vlnu koronaviru bychom zvládli stejně dobře jako na jaře. Nových příležitostí je celá řada, například právě ve vývoji technologií pro Průmysl 4.0 a uplatnění produktů ještě v dalších zemích světa, kde hodláme expandovat.

JAN MOUDRÝ, GENERÁLNÍ ŘEDITEL A MÍSTOPŘEDSEDA PŘEDSTAVENSTVA, KOVOHUTĚ PŘÍBRAM NÁSTUPNICKÁ

Po jarním omezení zakázek je současný stav prodeje prakticky na úrovni původního

plánu. V průběhu jara bylo jednou z priorit nepropouštět zaměstnance. V současné době v rámci rozvoje firmy hledáme a nabíráme nové pracovníky na různé pozice, zejména do výrobní oblasti firmy. V rámci programu souběžného provozu pecí pro recyklaci olověných odpadů je nábor nových zaměstnanců dokonce jednou z priorit.

Investice víceméně neomezujeme. Po jarním pozastavení jsme se vrátili k původnímu plánu. Vedle zmiňovaného souběhu pecí jsme otevřeli Výzkumné a vývojové středisko, zabýváme se i možnostmi recyklace lithium-iontových baterií, pro roky 2021 a 2022 připravujeme rekonstrukce dvou budov a pracujeme také na projektu využití odpadní kyseliny. Kromě těchto akcí probíhá standardní investiční činnost v rámci technického rozvoje.

Jako všichni zaměstnavatelé se i my obáváme onemocnění covid-19 u našich zaměstnanců, ohrožení jejich bezpečnosti a zdraví, a tím také omezení výroby a obchodních aktivit podniku. Hrozbou je rovněž pokles světového hospodářství, i když v našem specifickém oboru podnikání nejsou recese v rámci firemních zakázek příliš významné. Příležitostí je, že jako stabilní firma dokážeme zvyšovat výrobu a uspět na trzích díky činnostem našich čtyř divizí.

■ Stanislav D. Břeň

Provádíme úklid domácností a úklid bytů profesionálně a kvalitně. Úklid nabízíme v Příbrami a okolí.

Každému klientovi vyhotovíme individuální úklidový plán, včetně termínu úklidu. Zákazník může být u úklidu přítomen nebo nám může svěřit klíče a úklid proběhne v jeho nepřítomnosti.

- Vytírání a zametení podlah,
- Vysávání koberců,
- Očištění pracovních ploch a spotřebičů,
- Mytí a desinfekce koupelen a WC,
- Očista prachu a ošetření nábytku,
- Leštění zrcadel a skleněných ploch,
- Odpadkové koše - vynesení odpadu, výměna sáčků,
- Úklid chodby, úklid po malování, přestavbě apod.
- Mohou zde být zahrnuty i jiné domácí práce např. žehlení, zalévání květin, praní prádla... vše dle domluvy

Petra Kalátová

+420 776 450 500 pbph@seznam.cz

www.uklidpb.cz

inzerce

JAK VOLIT?

VE VOLBÁCH DO ZASTUPITELSTEV KRAJŮ A 1/3 SENÁTU 2020

MÁTE NAŘÍZENOU INDIVIDUÁLNÍ KARANTÉNU NEBO IZOLACI Z DŮVODU COVID-19?

NE

Volíte v běžné volební místnosti jako obvykle

Volíte ve dnech **2. nebo 3. října 2020**, případně 9. nebo 10. října 2020 (pro 2. kolo voleb do Senátu).

Volba do přenosné volební schránky

Pouze ze závažných důvodů (například úraz nebo dlouhodobá nemoc), které Vám znemožňují navštívit volební místnost. Požádejte Městský úřad Příbram nebo ve dnech voleb volební komisi.

Volíte ve dnech **2. nebo 3. října 2020**, případně 9. nebo 10. října 2020 (pro 2. kolo voleb do Senátu).

Prokázání totožnosti a státního občanství ČR

- Volby do Zastupitelstva Středočeského kraje - občanským průkazem nebo cestovním pasem ČR.
- Volby do Senátu Parlamentu ČR - občanským průkazem, cestovním, diplomatickým nebo služebním pasem ČR anebo cestovním průkazem.

Hlasovací lístky

- Nejpozději 3 dny před konáním voleb obdrží volič hlasovací lístky.
- Ve dnech voleb na žádost voliče okrsková volební komise dodá za chybějící nebo jinak označené hlasovací lístky nové ve volební místnosti.
- V případě konání 2. kola voleb do Senátu obdrží volič hlasovací lístky ve volební místnosti.

Vydání občanského průkazu ve dnech voleb

- Ve dnech voleb bude zajištěna služba na Městském úřadu Příbram za účelem vydání občanských průkazů bez strojově čitelných údajů (s platností na 1 měsíc) v souvislosti s výkonem volebního práva pro občany s trvalým pobytem ve správním obvodu Příbram.
- Požádat o vydání občanského průkazu lze v pátek 2. října 2020 (v případě konání 2. kola voleb do Senátu v pátek 9. října 2020) od 14.00 do 21.30 a v sobotu 3. října 2020 (v případě konání 2. kola voleb v sobotu 10. října) od 8.00 do 13.30 na Městském úřadu Příbram, Gen. R. Tesaříka 19 (naproti Sokolovně), Příbram I.
- K žádosti o vydání občanského průkazu je občan povinen předložit 2 současné fotografie a neplatný občanský průkaz. V případě ztráty, odcizení, poškození nebo skončení platnosti průkazu, a to i z důvodu úředního pobytu, předloží občan 2 současné fotografie, rodný list nebo platný řidičský průkaz (správný poplatek činí 100 Kč).

V PŘÍPADĚ KARANTÉNY NEBO IZOLACE:

Přednostně využijte volební stanoviště drive-in.

Totožnost prokazujte pouze občanským průkazem.

Na voličský průkaz volit nelze. Pokud ho ale máte, odevzdejte ho komisi.

Je dobré mít s sebou také potvrzení od lékaře či hygienické stanice.

ANO

Volíte z auta na stanovišti (drive-in) v okrese, kde máte trvalý pobyt

Volíte ve středu **30. září 2020** v čase **od 7:00 do 15:00**, případně **7. října 2020 od 7:00 do 15:00** (pro 2. kolo voleb do Senátu).

Stanoviště bude zřízeno na parkovišti u Oblastní nemocnice Příbram - areál II v Podbrdské ulici.

Volba do zvláštní přenosné volební schránky

Musíte se nahlásit **do 1. 10.** (pro 2. kolo voleb do Senátu do 8. 10.) svému krajskému úřadu na speciální telefonní lince. Telefonní číslo najdete na webu kr-stredocesky.cz

Volíte ve dnech **2. nebo 3. října 2020**, případně 9. nebo 10. října 2020 (pro 2. kolo voleb do Senátu).

Speciální komise Vás sama navštíví

Jste v pobytovém zařízení (např. domov seniorů, LDN) uzavřeném hygienickou stanicí z důvodu COVID-19?

Volíte ve dnech **1. nebo 2. října 2020** (dle možností komise), případně 8. nebo 9. října 2020 (pro 2. kolo voleb do Senátu).

Více informací na
www.mvcr.cz/volby

HOTOVOST ZA VAŠI NEMOVITOST DO 7 DNŮ

Volejte
800 130 130

www.solider.cz

Chcete rychle peníze za svou nemovitost?
Nechte vše ležet, jak je.
O vše se postaráme.

Sportujeme se spořkou

Příbram | 2.-3. října | náměstí 17. listopadu

ČESKÁ
spořitelna

PŘÍBRAM

Amasoma hledá nové posily

Psala se osmdesátá léta, každodenní módou mládeže se staly vycpávky v ramenu, mrkváče nebo legíny vyrobené převážně ze silonu a trendem v panelákovém bydlení bylo umakartové koupelňové jádro, šedé linoleum a unifikovaná linka v kuchyni. Děti sdružené do Pionýrské organizace SSM nacházely vyžití především při hře o céčka, neexistoval bulvár nebo svobodný časopis, nýbrž jen Rudé právo a Svobodné slovo, které nebylo až tak úplně svobodné. A právě začátky těchto let daly v Příbrami vznik pátkovací hry s americkými kořeny – softballu.

Na počátku se této hře věnovalo jen pár nadšenců především z řad studentů, postupem času však zájem vzrostl natolik, že bylo v roce 1983 založeno sportovní sdružení se zvláštním názvem Tělovýchovná jednota Amasoma Příbram. Okolo názvu se vedly dlouhé debaty, ale vzhledem k tomu, že se malá skupina hráčů stále považovala za amatéry, složilo se jméno klubu z prvních písmen slov AMAtérský SOftballový MANčaft. Jako hřiště tehdy posloužily škvárové plochy na Spartaku, vojenské hřiště v areálu VÚ Brod nebo areál Litavka (za nynější 1. FK) a naprosto běžným vybavením byly molitanové mety potažené podomácku ušitým fusakem.

NEJVĚTŠÍ SOFTBALLOVÉ HŘIŠTĚ V ČECHÁCH

V polovině osmdesátých let však došlo ke zlomu, kdy tehdejší vedení jednoty získalo pozemek na úplném okraji města, a mohla začít výstavba vlastního sportoviště. V letech 1986 až 1989 tak bylo vybudováno na tehdejší poměry největší softballové hřiště v Čechách, které navíc jako jediné v Evropě splňovalo běžné standardy pro tuto hru. I z tohoto důvodu byly později plochy sportoviště využity ke konání evropských a světových šampionátů, jejichž průběh byl divákům zprostředkováván televizními přenosy.

Na přelomu osmdesátých a devadesátých let se softballu v Příbrami věnovala více než 100členná skupina mužů, žen a dětí a už se tak úplně nejednalo o amatérské hráče, nýbrž o jednotlivá družstva, která plnila přední příčky v různých skupinách soutěží v rámci České

Amasoma nabírá děti i mládež

TJ Amasoma pořádá nábor dětí ve věku od 10 do 15 let. Koná se vždy v pondělí a ve středu od 17.00 do 19.00. Starší zájemci ve věku od 16 do 21 let se mohou přihlásit vždy ve čtvrtek od 17.00 do 19.00. Nyní klub hraje a trénuje na softballovém hřišti v Brodské ulici.

softballové asociace. V novém tisíciletí se družstvo mužů z oblastních soutěží vyšplhalo na několik let do druhé ligy a v letech 2009 až 2010 pak ještě reprezentovalo město v nejvyšší softballové soutěži. Kromě toho si jednota dokázala vypěstovat ve svých řadách i několik hráčů, kteří se stali oporami českého národního týmu. V současné době je herně aktivní zejména družstvo mužů, které si vlast-

ními silami zajišťuje následovníky z řad mladých kadetů. V každém roce probíhají minimálně dvě ohlášená kola náboru nových mladých hráčů a hráček.

NOVÝ CLUB HOUSE

Vlivem dlouhodobé absence základního sociálního zázemí, které je citelné právě při přípravě dětí, se pustilo vedení jednoty do záchrany sportoviště. Hledala se cesta, jak získat finanční prostředky pro realizaci již vypracovaného projektu pro nové funkční využití vlastních pozemků. Záměr se nakonec nejen povedl, ale překonal i veškerá očekávání, a v tuto chvíli již začala výstavba takzvaného club housu. Na hřišti se tak po dlouhých letech stanou realitou šatny pro členy spolku s odpovídajícím hygienickým zázemím, společenská místnost a terasová tribuna pro diváky. Tato velká změna snad přivede k našemu výjimečnému sportu celou řadu nových tváří a brzy se začnou utvářet nové party nadšenců, jakými jsme my - „staří softáči“.

■ Roman Kříž
Amasoma

Nemocnice má přístroj od Kapky naděje

Dětské oddělení příbramské nemocnice získalo od Kapky naděje dva přístroje za 364 000 korun. Přístroje pomáhají lokalizovat podkožní cévy malých pacientů.

V úterý 25. srpna předal Nadační fond Kapka naděje dětskému oddělení Oblastní nemocnice v Příbram svůj další dar. Příbramští dětská lékařská získali dva přístroje Vein Viewer 4.0 Vision 2, jejichž hodnota je přibližně 346 000 korun. Ředitel

příbramské nemocnice Stanislav Holobrada uvedl: „Oba přístroje neinvazivním způsobem dokážou lokalizovat podkožní cévy i těch nejmenších pacientů až do hloubky 10 milimetrů. Díky tomu má personál naprosto přesné informace o umístění, velikosti

a stavu žilek a jednoduše pak zvolí tu nevhodnější pro daný zákrok - odběr krve či aplikaci léku.“

Jeden přístroj se nachází na novorozeneckém oddělení, druhý v lůžkové části dětské jednotky intenzivní péče. Využívány jsou především při zavádění intravenózních vstupů u novorozenců, kojenců a batolat, při zkolabovaném krevních řečištích u těchto dětí. „Díky zobrazení cév je přístroj využíván i u obězních nebo patózních dětí, u kterých neprosvítají žilky na kůži pro množství podkožního tuku,“ sdělil Stanislav Holobrada. Primář příbramského dětského oddělení Pavel Marček si pochvaluje i výrazné snížení stresových reakcí dětí a snadnější navození komunikace a spolupráce mezi lékaři a malými pacienty.

Přístroj výrazně zkracuje a zpřesňuje potřebné zákroky u nejmenších pacientů.

Foto: ONP

■ red

Jazykové zkoušky znamenají pro děti jasný cíl a motivaci

Evropské centrum jazykových zkoušek ELEC ve spolupráci s Jazykovým a vzdělávacím centrem aspire předávalo na začátku září počtvrté certifikáty Cambridge English všem úspěšným absolventům těchto mezinárodních jazykových zkoušek, žákům a studentům příbramských základních a středních škol.

Z předávání certifikátů v Zámečku-Ernestinu.

Foto: aspire

Slavnostní předání certifikátů Cambridge English se uskutečnilo v úterý 8. září 2020 v příbramském Zámečku-Ernestinu za účasti zástupců města a zkuškového centra. Vize, která se zrodila před čtyřmi lety, se stává skutečností. Mnoho studentů přeřadilo při studiu angličtiny na vyšší rychlostní stupeň. Přípravou na zkoušky

Cambridge English se děti zdokonalují ve všech čtyřech jazykových dovednostech.

Během školní docházky jsou schopny získat praktické znalosti angličtiny a tím i nástroj, který jim umožní přirozeně se pohybovat v mezinárodním prostředí, ať už jako studenti nebo budoucí profesionálové.

Přípravné kurzy se pohybují v širokém rozpětí jazykových úrovní od těch nejnižších YLE (Starters, Movers) určených pro mladší žáky základních škol až po přípravu ke zkouškám vyšších jazykových úrovní (KET, PET, FCE), které v případě úspěchu vedou k získání mezinárodního jazykového certifikátu s celoživotní platností.

Není výjimkou, že se studenti našich přípravných kurzů do konce základní školy vypracují na úroveň B1 (jazyková úroveň požadovaná u maturitní zkoušky) nebo ještě v průběhu středoškolského studia získají doklad o dosažené jazykové úrovni B2 či dokonce C1. Zkoušky YLE znamenají pro děti jasný cíl a motivaci, zkoušky vyšších jazykových úrovní poskytují doklad uznávaný při přijímacích řízeních ke studiu a do zaměstnání v ČR i v zahraničí.

Přípravné kurzy ke zkouškám Cambridge English se mohou uskutečnit přímo v prostorách škol. Zázemí pro organizování samotných zkoušek poskytuje každoročně Gymnázium pod Svätou Horou.

■ **Hana Horáková**

Jazykové a vzdělávací centrum aspire a Evropské centrum jazykových zkoušek

Sběrný dvůr vybírá peníze za stavební suť a pneumatiky

V roce 2015 Příbram otevřela nový sběrný dvůr, do kterého je možné ukládat všechny komodity odpadu. Služeb sběrného dvora velmi často zneužívají podnikatelské subjekty, na což doplácí všichni Příbramané.

Do sběrného dvora mohou občané města, kteří se prokážou občanským průkazem, odkládat odpad, s výjimkou stavební suti, bezplatně. Této služby ovšem ve stále vyšší míře zneužívají podnikatelé, kteří by odpad ze své podnikatelské činnosti měli ukládat na placených skládkách. Kvůli tomuto nešvaru, kterému někteří občané půjčením občanských průkazů napomáhají, se pro město stále zvyšují náklady za likvidaci odpadu.

„Rada města rozhodla o definitivní podobě zpoplatnění sběrného dvora. Doposud občané platili za ukládání stavební suti, nyní budou k tomuto přidány ještě platby za pneumatiky. Uložení ostatních složek odpadu budou mít občané města Příbram zdarma. Zároveň se bude

pracovat na přípravách podmínek, za kterých by bylo možné v budoucnu odpad odebírat i od podnikatelských subjektů,“ uvedl příbramský starosta Jan Konvalinka.

S platností od 1. září 2020 tedy občané města ve sběrném dvoře platí za uložení stavební suti 1 Kč/kg a za uložení pneumatik (50 korun - pneu na osobní vůz, 100 korun - pneu na nákladní automobil a 200 korun - pneu na traktor). Zde je třeba doplnit, že v některých pneuservisech je možné pneumatiky odevzdat bezplatně. Seznam míst, kde lze pneumatiky předat zdarma, je na webu eltma.cz.

Na začátku srpna došlo ke krátkodobému zpoplatnění sběrného dvora. „Za případné kom-

plikace, které byly způsobeny možná ne zcela správným rozhodnutím, se jménem města omlouvám,“ dodal starosta Konvalinka. Platby, které byly v průběhu srpna vybrány od občanů za ukládání odpadů ve sběrném dvoře, s výjimkou stavební suti, budou na vyžádání Technickými službami města Příbrami (TSMP) vráceny. Informace, jakým způsobem postupovat, jsou k dispozici na webových stránkách TSMP.

■ **Eva Švehlová**
Městský úřad Příbram

I po více než dvaceti letech jsem ji nepřestávala hledat

„Celé jsem si to zkazila. Měla jsem se té paní víc vyptávat, ale já jsem prostě nemohla. Nemohla už jsem tam být.“ Přinášíme další příběh z cyklu Příběhy našich sousedů.

Hana Vondrášková vyprávěla svůj příběh žákům ZŠ 28. října.

Foto: Post Bellum

Hana Vondrášková se narodila 24. července 1937 jako Kontová v Holušicích nedaleko Kozárovic. Tatínek pracoval jako kameník v žulových lomech v Kozárovicích, byl myslivcem a včelařil. Maminka byla v domácnosti a starala se o hospodářství. Čtyři roky po Haně se Kontovým narodil syn. Na dětství vzpomíná jako na idylické. V roce 1943 nastoupila do školy, která ji bavila a nakonec se jí stala celoživotním posláním.

V noci z 8. na 9. dubna 1944 seskočili nedaleko Větrova u Kamýku nad Vltavou čtyři parašutisté z výsadku Chalk, Bohumil Bednařík, Vladimír Hauptvogel, František Nedělka a Josef Künzl. Ani na jedné adrese, kterou měli po seskoku navštívit, je nikdo nechtěl ubytovat. Přespávali v lesích a jednoho dne dorazili až k domu Kontových. „Naši měli strach, ale rozhodli se pomoci. V noci vysílali z horního pokoje, přes den se ukrývali v lese. Od našich dostávali večeri, když vysílali až do rána, tak i snídani. Věděla jsem o nich, vidala jsem je, ale nikdy jsem s nimi nemluvila.“ Když zjistili, že čtyři muže neuziví, poprosili o pomoc ještě hajného pana Hejnu. I ten se rozhodl výsadek podporovat. To už ale okolí prohledávali četníci. „Kolem našeho domu začal chodit četník z Chraštic. Babička k němu vždycky šla, nesla mu vajíčka nebo něco malého a ptala se, copak tu děláte? A on řekl, no my tady takhle prohlížíme vesnice, já mám za úkol chodit tady všude. A zase se hezky rozloučili, ale bylo vidět, že už nás sledují.“

NEJPRVE PŘIŠLI O TATÍNKA, PAK I O MAMINKU

Gestapu se podařilo chytit Františka Nedělku, ten po nátlaku vyrazil, kde se skupina ukrývá. Ostatní zatkl 13. května 1944. Nedaleko domu Kontových je vrch Pteč. Tam se v lese ukrývaly německé jednotky. Když vyrazily k úkrytu parašutistů, nadělaly hluku, že je rodiče, kteří byli od rána na poli, zaslechli. „Maminka běžela

domů a řekla mi, abych oblékla bratříčka a šla s ním k dědečkovi, že musíme utéct. Pamatuju si, že mi to dalo hodně práce, tam brášku odvést, byly mu dva roky a nechtěl nikam jít. Nakonec jsme utekli a sotva jsme odešli, tak přišli němečtí vojáci.“

Ti v domě všechno prohledali, zatkl Hanina otce a odvezli ho do Terezína. V srpnu 1944 si gestapo v noci přišlo pro maminku. Babička dětem nechtěla říci, co se stalo. Hana se špatnou zprávu dozvěděla od lidí ve vsi, kteří si o tom šuškali. Maminku odvezli také do Terezína, kde se setkala s manželem, pak ji převezli do Ravensbrücku a otce do Mauthausenu. Prarodiče se museli sami postarat o hospodářství, na děti už jim nezbývaly síly. Hana putovala k tetě do Prahy na Vinohrady, bratr byl také v Praze, ale u jiných příbuzných.

VÁLKA SICE SKONČILA, ALE RADOSTNÉ TO NEBYLO

Konec války prožila Hana v Holušicích s prarodiči. Měsíc po válce se dozvěděli, že otec je v nemocnici v Českých Budějovicích, kde se zotavuje z tuberkulózy a tuberulózy kostí. Válku přežil, ale šest let pak putoval po nemocnicích a sanatoriích. Za svou odbojovou činnost nikdy nedostal odškodnění, tehdejšímu režimu vadilo, že parašutisté byli z Anglie. Do konce života tak pobíral jen malý invalidní důchod. O mamince nikdo nevěděl, ani ženy z vesnice, které gestapo zatkl a věznilo spolu s ní. Mnoho let trvalo, než se Hana smířila s myšlenkou, že už se maminka domů nevrátí.

Hana dokončila základní školu v Chrašticích a absolvovala pedagogické gymnázium. Umístěnku dostala do Písku, pak přešla na základní školu v Chrašticích. V roce 1959 se provdala za Václava Vondráška, jehož rodinu komunisté v podstatě zničili. Sebrali jim jako kulakům statek v Martinicích, kde rodina hospodařila od 15. století.

MYSLELA JSEM, ŽE JI UVIDÍM

S manželem Hana vychovala dvě děti. Z Chraštic přešla na 5. základní školu v Příbrami (dnes ZŠ 28. října), kde působila až do roku 2002. V roce 1968 dostala pozvánku na setkání bývalých vězňů koncentračního tábora Ravensbrück. „Probíhalo to v restauraci, seděla jsem u stolu a měla jsem s sebou fotografii maminky. Každou paní jsem si prohlížela, protože jsem si myslela, třeba ji uvidím. Ale stalo se, že ke mně přišla paní a řekla, ty jsi Mařenka Kontová. Řekla mi, že maminku znala, že jely spolu vlakem z Ravensbrücku do Československa. Jeli s nimi vojáci a opravovali koleje, kde to bylo třeba. Trvalo to hodinu, dvě, lidé z vlaku vystupovali, došli si na záchod, pak nastoupili a jeli dál. Už se blížili k Ostravě, ale byli pořád v Polsku. Když jednu zastavili, maminka vystoupila, ale ten vlak se hned rozjel. Ostatní dupali a křičeli, ale už nezastavil. Tak vzali její raneček a vyhodili jí ho oknem. Pak už ji nikdo neviděl.“ Víc se toho Hana nedozvěděla. Nedokázala se vyptávat. Jistota toho, že maminka zůstala před víc než dvaceti lety někde v polích za Československou hranicí, ji srazila na kolena. I po letech má při vyprávění slzy v očích.

Z rodinného alba

Pád komunistického režimu v listopadu 1989 vítala s nadšením. Nedokázala komunistům zapomenout, co provedli s rodinou jejího muže, že nepomohli tatínkovi, který to po válce potřeboval. Vzpomínky jsou pořád živé. Hanu Vondráškovou to ale nezlomilo. Celý život se řídila heslem, že je potřeba být pracovitý a spravedlivý k ostatním, ale i k sobě. Dnes žije v Příbrami.

Vyprávění Hany Vondráškové nahráli v rámci projektu Příběhy našich sousedů společnosti Post Bellum žáci ZŠ 28. října Aneta Bolfová, Viktorie Gazdová, Alžběta Cheničková, Kateřina Karcolová a Vratislav Kocurek pod vedením učitelky Petry Šorfové.

■ Magdaléna Sadravetzková
Post Bellum

Město a školy ladily systémem online výuky

Jaro letošního roku zcela změnilo doposud zaběhnuté formy výuky. To je důvod, proč město hledá metody, jakými nejen v případě možných obdobných situací školám pomoci.

V souvislosti s vyhlášením karantény byly na jaře letošního roku školy ze dne na den postaveny před otázkou zcela nového způsobu výuky, kdy dětem musely zajistit přístup k informacím, online výuku, komunikaci s učiteli při zadávání a hodnocení úkolů. To vše školy absolvovaly a v průběhu léta ladily metody. Ani město v tomto směru nezapomnělo a přichází s možností pomoci.

Příbramská místostarostka Zorka Brožíková informovala: „Na začátku září jsme zástupcům příbramských škol, ať už to byli lidé z managementu školy či jejich IT technici, představili možnost spolupráce se zapsaným spolkem Techak. Nabídka spočívá ve zmapování IT technologií všech základních škol a nastavení nejúčinnějších metod online výuky. Součástí tohoto projektu je také zajištění školení pro všechny pedagogy tak, aby byl systém co nejúčinnější.“ Místostarostka města dále uvedla, že školy v průběhu uplynulých měsíců nezapomněly, každá z nich si nastavila určité systémy.

Projekt řeší používání prostředků pro distanční výuku, především prostřednictvím online přenosů, ukládání dat tak, aby k nim měli přístup

Distanční výuka znamená přesun k domácímu počítači.

Foto: Unsplash

i rodiče samotných školáků. „Dnešní doba velmi pokročila a je třeba se jí přizpůsobit. Online výuka není potřebná pouze v krizových situacích, ale její využití se najde i v době takzvaného klidu. Vedle zmapování a zajištění potřebných technologií budou zástupci Techaku pomáhat jednotlivým pedagogům se zaváděním nových metod,“ dodala Zorka Brožíková. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydalo dolo-

ručení, ve kterém všechna rozhodnutí a zodpovědnost ohledně distanční výuky zůstávají na vedení jednotlivých škol.

■ **Eva Švehlová**
Městský úřad Příbram

Největší letošní rekonstrukce ve škole se chýlí k závěru

Základní škola v ulici Školní přebírá v těchto dnech kompletně zrenovované toalety pro žáky prvního i druhého stupně. Modernizace přišla na téměř devět milionů korun.

V průběhu prázdnin započala v pavilonech prvního a druhého stupně Základní školy Školní rozsáhlá rekonstrukce žákovských toalet. Vzhledem k náročnosti akce práce v pavilonech prvního stupně pokračovaly i během září. Příbramský místostarosta Martin Buršík informoval:

„Rekonstrukce byla zahájena v polovině července 2020, práce pokračovaly v souladu s harmonogramem, do konce září by mělo být vše hotovo a dílo předáno.“ Nejdříve byla dokončena rekonstrukce pavilonu druhého stupně a následně pokračovala práce i v části pro první stupeň.

Podle toho, jak byly práce završeny, bylo postupně uvolňováno více zrekonstruovaných sociálních zařízení.

Díky tomu, že škola disponuje velkým množstvím prostor, byla výuka zajištěna standardně a jen s minimálním omezením. „Vyučování tříd prvního stupně probíhalo v prostorách školních družin a v odborných učebnách druhého stupně,“ řekla ředitelka školy Klára Karlíková. Třídy nemusely být spojovány a jediné omezení tak představovala hygienická opatření proti šíření onemocnění covid-19. „Vzhledem k tomu, že ZŠ Školní je škola pavilonového typu, byla i v době provizoria koncentrace dětí v jedné budově nižší, než je tomu ve školách, které disponují pouze jednou budovou,“ dodala Klára Karlíková.

Rekonstrukce sociálních zařízení pro dívky a chlapce v ZŠ Školní byla největší letošní rekonstrukcí ve školách. Modernizace včetně oprav rozvodů vody, kanalizace a elektřiny stála 8,9 milionu korun bez DPH.

■ sdb

ZŠ Školní má kompletně nová sociální zařízení.

Foto: Mikoláš Břeň

Jak pomoci dětem při rozvodu

Nový způsob práce s dětmi ve věku 6–12 let v období rozpadu rodiny, to je předmět zájmu nového programu Dětský průvodce světem rozvodu.

Rozchod rodičů je pro děti stresující zkušenost.

Foto: Shutterstock

V současné době je poměrně velkým trendem, že se partneři nebo manželé spolu rozcházejí nebo rozvádějí již při prvních neshodách bez toho, aby se pokusili svou partnerskou situaci nějak řešit. V době rozpadu rodiny rodiče často vyhledávají odbornou pomoc, která se soustředí

na jejich zájmy, ale málo se již věnují potřebám svých dětí. Je jisté, že pro všechny členy rodiny je tato nová situace velmi stresující, avšak pro děti je náročnější o to více, že často vůbec ani netuší, co se kolem nich děje, chybí jim informace, nemají možnost říci, jak se cítí.

Děti s podobnou zkušeností je kolem nás mnoho, což dalo podnět ke vzniku programu s názvem Dětský průvodce světem rozvodu zde u nás v Příbrami, a to pod záštitou Sociální poradny Centra sociálních a zdravotních služeb města Příbram.

Je to relativně nový program, kterým se doposud zabývá v České republice poměrně málo institucí. Původně vznikl v USA, kde je dnes již hojně využíván. V České republice je průkopnicí programu Tereza Vránová, která působí v Olomouci, a díky tomu její děti mohou využít zejména na Moravě.

Dětský průvodce světem rozvodu je program, který umí pomoci dětem vyznat se v sobě během náročného, stresového období, kterým rozchod rodičů bezesporu je. Jedná se o uzavřenou skupinu, ve které se setkávají děti s podobnou zkušeností, a mají tak možnost lépe vyjádřit své myšlenky, pocity a zároveň sdílet své zkušenosti s dalšími dětmi. Se skřítkem Emoušem, který je

maskotem programu, se děti podívají do světa svých emocí a změn v rodině. Děti zde mají prostor sdílet své myšlenky, pocity, zkušenosti a přání v bezpečném prostředí, a to s využitím pracovního sešitu, kresby, pohybu, slova a jiných hravých metod.

Na podzim 2019 se uskutečnil první běh tohoto programu. Druhý byl z důvodu nouzového stavu v České republice přerušeno. Jeho pokračování bylo zahájeno v září a současně se otevřel třetí běh. Nabízený program můžou děti využít bezplatně. Počet dětí ve skupině je omezen s ohledem na efektivitu poskytované služby, proto je dobré si v případě zájmu včas rezervovat místo pro vaše dítě. V případě zájmu lze kontaktovat Kateřinu Dragounovou (608 223 930, katerina.dragounova@centrumpribram.cz) nebo Kamilu Šourkovou (608 223 960, kamila.sourkova@centrumpribram.cz). Projekt je financován z prostředků Evropského sociálního fondu.

■ **Kateřina Dragounová, Kamila Šourková**
Sociální poradna CSZS

Koronavirus dostal některé lidi do těžké situace, pomáhá sociální poradna

Sociální poradna sídlí na adrese náměstí T. G. Masaryka 1 a od roku 2010 nabízí pomoc občanům, kteří se ocitají v nepříznivé životní situaci. Mezi ně patří i finanční problémy a zadluženost. Provoz Sociální poradny je spolufinancován z projektu Evropského sociálního fondu.

V současné nelehké době se na pracovnice Sociální poradny obrací klienti řešící svou nepříznivou finanční situaci, plynoucí z exekucí a ze ztráty schopnosti splácet závazky. Sociální poradna, která patří mezi střediska Centra sociálních a zdravotních služeb města Příbram, získala v roce 2018 akreditaci od ministerstva spravedlnosti. Ta opravňuje k poskytování bezplatného dluhového poradenství a zpracování návrhů na povolení oddlužení (osobní bankrot).

Mezi hlavní výhody oddlužení patří: zastavení exekucí; konec růstu úroků a pokut z prodlení; možnost založit a využít vlastní účet; získání přehledu o svých věřitelích a dlužných částkách; přezkoumání oprávněnosti nároků věřitelů (promlčení, úroky z prodlení, rozhodčí doložky); jedna splátka na všechny dluhy; možnost získání snížení měsíční splátky v odůvodněných případech; doba splácení pět let nebo u starobních a invalidních důchodců pro invaliditu II. a III. stupně tři roky (stejnou dobu trvá oddlužení také v situaci, kdy dlužník uhradí

Služby, které poradna nabízí

- Individuální posouzení a analýza finanční situace
- Příprava a komplementace potřebných dokumentů k sepsání návrhu
- Zpracování insolvenčního návrhu společně s návrhem na povolení oddlužení a jeho podání k místně příslušnému soudu
- Služby zdarma

60 % závazků); prominutí zbytku neuhrazených částí závazků. Pokud máte závazky po lhůtě splatnosti anebo výše měsíčních splátek je pro vás zatěžující či dokonce likvidační, nacházíte se v úpadku. Od 1. června 2019 neplatí podmínka uhrazení minimálně 30 % nezajištěných závazků, ale přibyla povinnost vynaložit maximální možné úsilí, které lze spravedlivě

požadovat k plnému uspokojení věřitelů.

Při vstupu do oddlužení je třeba mít alespoň dva věřitele, vykázat peněžité závazky minimálně 30 dní po splatnosti a být v platební neschopnosti (tzn. pozastavení placení podstatné části závazků nebo mít peněžité závazky po splatnosti více než tři měsíce).

Po úspěšném zpracování a podání návrhu na povolení oddlužení nastává fáze povolování oddlužení s přidělením insolvenčního správce. V případě schválení začne splácení na základě splátkového kalendáře nebo formou prodeje majetkové podstaty. Po třech až pěti letech splátkového kalendáře v kombinaci s prodejem majetkové podstaty dochází k odpuštění zbytku neuhrazených závazků.

■ **Jana Benová**
Sociální poradna, CSZS

Připravte se na další vlnu

Je dobré být připraven na jakékoli vlny, které život přinese. Náš stabilní internet na doma bez závazku pro vás teď máme za parádní cenu.

		
Nordic 5G Internet	Nová Nordic TV	Balíček Internet 5G + TV
-200 Kč na 6 měsíců	-100 Kč na 6 měsíců	-350 Kč na 6 měsíců

Akce platí do 15. 11. 2020. www.nordictelecom.cz

Nordic telecom Překvapivá volnost

Reality Pintner odloženo 20.2.1990

Ryze česká rodinná realitní kancelář 30 let v Příbrami

Tradice – Jistota – Korektnost

Výběr z nabídky:

Pronájem obchodních prostor 36 m² v přízemí komerčního domu v centru Příbrami, ul. Dlouhá. ENB: G Cena za přízemí: 9,5 tis. Kč/měsíc + služby

Prodej RD ve Vševelech s pozemkem 344 m² a bytem 4+kk. ENB: G. cena: 1,75 mil. Kč

Prodej RD v Dolních Hitech s pozemkem 1 049 m² a dvougaráží. ENB: G. Cena: 3,25 mil. Kč

Prodej bytu 3+1, 79,1 m² v Jincích, ul. Čenkovská. ENB: E. Cena: 1,95 mil. Kč

Svěťte nám i Vy klíče od Vaší nemovitosti a my Vám ji dobře prodáme Zavolejte, přijedeme...

tel. +420 318 630 850, 602 607 982

Dlouhá 90, Příbram III, druhý dům pod Svatohorskými schody (vchod do dvora)
www.realitypintner.cz, info@realitypintner.cz

VINNÝ KOŠT

11.00 - 21.00
10/10/2020

PŘÍBRAM / Náměstí T. G. Masaryka

Vinný košt & festival chutí

Vína nejen z Čech a Moravy + STREET FOOD

Hudební program po celý den

  www.vinnykost.cz

Hana Zagorová
Petr Rezek
a Boom ! Band Jiřího Dvořáka

19:00 hod. – Estrádní sál – Divadlo A. Dvořáka

10.11. PŘÍBRAM

PŘEDPRODEJ: Cestovní kancelář AJV - Tesco, Žežická 599
a dále v síti: www.ticketportal.cz

www.hanazagorova.cz

Nový výstavní koncept v Drtikolově stálé expozici

V Galerii Františka Drtikola Příbram si letos připomínáme dvacetileté trvání stálé expozice slavného rodáka. Při této příležitosti přinášíme nový výstavní formát.

Stálá výstava Františka Drtikola v roce 2000 vznikla ve spolupráci s Uměleckoprůmyslovým muzeem v Praze a zahrnuje především faksimilie autora. Originální fotografie Františka Drtikola byly v galerii k vidění v rámci krátkodobé výstavy pouze jednou v roce 2004 a v roce 2011/2012 zde byly vystaveny nově vytvořené grafiky z autorových matic.

Jak kvalitní, ale přesto už letitou expozici k jejímu výročí revitalizovat, klasické dílo znovu zpřístupnit a zprostředkovat divákům nejen novodobé kopie, ale i slavné originály? Řešením je vznik nového výstavního formátu přímo v expozici Františka Drtikola. Dvakrát až třikrát ročně vystavíme několik zapůjčených Drtikolových originálních fotografií společně s dílem vybraného současného umělce, který řeší obdobná témata jako František Drtikol. Diváci budou moci ocenit autorovy originály a současně zjišťovat, že stejné umělecké otázky, jako si kladl František Drtikol, si pokládají i současní autoři, byť na ně odpovídají odlišným výtvarným jazykem.

První výstavu tvoří laskavě zapůjčené originály Františka Drtikola z rozsáhlé sbírky PPF a živý dialog pomocí fotografie povede s příbramským rodákem Ivan Pinkava. Společně sdílejí zájem o extázi, oba odkazují ke křesťanské symbolice, aniž by opomenuli erotický aspekt lidského těla. Ivan Pinkava patří mezi

nejvýznamnější české fotografy s výraznou kariérou v zahraničních významných sbírkách a galeriích. V Čechách patří k nemnoha fotografům, kteří dostali na individuální výstavu k dispozici prostory celého pražského Rudolfiny.

Drtikol Pinkava // Pinkava Drtikol. Vernisáž výstavy se uskuteční 15. října 2020 od 17.00, výstava potrvá do 7. února 2021.

■ Jan Freiberg

Galerie Františka Drtikola Příbram

Víte, kde je vaše knihovna?

„Jedinou věc, kterou musíte znát, je umístění knihovny,“ řekl Albert Einstein. Příbramští čtenáři to vědí od 1. října 1900, kdy ve městě vznikla první veřejná knihovna.

Příbramská knihovna má moderní a útulný interiér.

Foto: KJD

Jak se narodí knihovna? To se tak sejdou osvědčení činovníci obce a řeknou si, že se něco musí udělat pro všeobecné vzdělání obyvatelstva. Kudy do toho? Základem je knihovna. A tak se v pondělí 1. října 1900 dočkali i občané města Příbram své první lidové knihovny.

STO TISÍC SVAZKŮ K DISPOZICI

Od té doby uběhlo hodně vody, knihovna zažila časy dobré i zlé, počty knih, které čekaly na čtenáře v policích, rostly z počátečních stovek na tisíce, desetitisíce a dnes jich je více než sto

tisíc. Knihy i čtenáři přibývali, knihovna se mnohokrát stěhovala a měnily se také její názvy. Od roku 1953 se jmenovala Okresní knihovna v Příbrami a od roku 1990 je pojmenována po příbramském rodáku, spisovateli Janu Drdovi.

Historii knihovny tvořily dějinné události. Například budování socialismu ovlivňovalo kvalitu i množství vydávaných knih. Pamětníci vědí, jak vypadaly fronty koupěchtivých občanů před knihkupectvím každý týden ve čtvrtek. Chvilkové politické uvolnění kolem roku 1968 vystřídala drsná čistka knihovního fondu ve všech

veřejných knihovnách. Stovky knih nepohodlných autorů byly odvezeny do „stoupy“ nebo odsouzeny do takzvaného fondu Z. To byla těžká doba. Ale přesto lidé četli, protože ke knize utíkali od těžké reality. Po roce 1989 to zase chvilku vypadalo, že nikdo na čtení nebude mít čas. Naštěstí se tak nestalo.

OD KNIH K INTERNETU

V devadesátých letech vstoupily do života knihovny počítače. Knihovna nezaspala a začala již v roce 1992 ukládat knihovní fond do automatizovaného knihovního systému. Kdo pamatuje svět bez výpočetní techniky, určitě tuší, že to nebyla žádná legrace. V roce 1994 však už v Příbrami někteří čtenáři (ba i knihovnice) žasli nad půjčováním knih bez knižních lístků.

V 90. letech 20. století se v budově knihovny hodně rekonstruovalo. Knihovna tak v roce 1998 získala i přednáškový sál. Ve stejném roce začali návštěvníci knihovny využívat internet. V roce 2018 se knihovna dočkala dlouho očekávané velké rekonstrukce, která ve výsledku přinesla bezbariérový vstup do budovy, výtah a nový světlý a moderní prostor pro dospělé čtenáře.

Letos si připomínáme kulaté 120. narozeniny dámy, která si jistě zaslouží naši úctu a pozornost. Víte, kde je vaše knihovna...?

■ Katka Nolčová

Knihovna Jana Drdy

Boj proti suchu: Zřídte si vlastní tůňi

Voda pro Příbram není zdánlivě problém. Město je ve výjimečné situaci, kdy má k dispozici tři vydatné vodní nádrže v Brdech a možnost čerpání vody z Vltavy. V případě nadměrného sucha, které by letos postihlo i Příbram, nebýt vydatnějších dešťů na jaře, jsou ale i tak připraveny kroky k omezení spotřeby vody. A týká se to nejen pitné vody, ale rovněž odběrů z vodních toků a nádrží.

Ve stále sušší krajině je ceněna každá vodní plocha nebo tok.

Foto: Odbor životního prostředí

Problematiku vodního hospodářství v Příbrami z pohledu výkonu státní správy má na starosti Odbor životního prostředí Městského úřadu Příbram, který je zároveň vodoprávním úřadem. Vodohospodářskou problematikou se zabývá v rámci celého Příbramska (ORP - obec s rozšířenou působností). V některých případech mají kompetence jednotlivé obecní úřady, v mnoha však právě vodoprávní úřad v Příbrami.

„Například zákaz nebo omezení odběru vody z vodovodního řádu je v kompetenci obecních úřadů i naší,“ řekl vedoucí odboru Petr Walenka a dále vysvětlil: „Pokud zákaz vyhlásuje pouze příslušná obec, tak si poradí většinou sama. Jestliže by se to týkalo většího území, potom vše řeší příbramský úřad.“ Do kompetence úřadu spadá i problematika povrchových vod, tedy vodních toků a nádrží. Například v roce 2015 byl zakázán odběr vody pro zalévání zahrádek a napouštění nádrží. „Můžeme logicky omezit či zakázat jen povolené odběry,“ podotýká Petr Walenka s tím, že mnohdy lidé realizují nepovolený odběr třeba z přiléhajícího potoka.

LIDÉ SI DĚLAJÍ, CO CHTĚJÍ

Zkušenosti ukazují, že právě nepovolené odběry jsou hodně časté, přestože jsou prováděné pravidelné kontroly. „Mezi lidmi panuje obecná povědomost, že by měli mít odběr povolen, ale kašle se na to. Při kontrole jednotlivých vodních toků nebývá výjimkou, že dobrá polovina odebírá vodu takzvaně načerno,“ uvedl Petr Walenka. Co se stane, pokud lidé nedodrží předpisy? „Provádíme neplánovanou pro-

hlídku. Potom následuje vodoprávní rozhovor, což už má formu kontroly za přítomnosti viníka - občana nebo zástupce firmy. Dále vyzveme k odstranění nezákonného stavu a dáváme pokuty,“ přiblížil postup Petr Walenka. Pokuty se pohybují v řádech jednotek tisíc pro občany a desítek tisíc korun v případě obchodních společností.

SUCHO ZŮSTÁVÁ PROBLÉMEM

Na začátku letošního jara se z důvodu sucha schylovalo k tomu, že bude vyhlášen zákaz odběru vod v rámci celého ORP, ale díky deštům v květnu a červnu se hladina povrchových vod podstatně zlepšila. Při rozhodování o tom, zda sucho došlo tak daleko, že je třeba zakázat odběry vody z potoků či nádrží, se vodoprávní úřad orientuje podle situace na daném vodním toku nebo ploše. „Využíváme pravidelných zpráv a monitoringu správce povodí, což je v našem případě Povodí Vltavy. Komunikujeme se starosty, jak vidí situaci, a provádíme vlastní zjiš-

tění,“ popsal postup Petr Walenka. Důležité je, aby vodní tok zachoval minimální zůstatkový průtok, v opačném případě hyne vodní fauna i flóra.

Připravovaná novela vodního zákona se více zaměří i na sucho. „Existuje vyhláška č. 501/2006 Sb. a legislativa ke stavebnímu zákonu, ale ukazuje se, že nejsou úplně dostatečné. Snahou je legislativně lépe zajistit zadržování vody v krajině a na stavebních pozemcích,“ sdělil Petr Walenka. Z hlediska ochrany před suchem je důležité, aby vlastníci pozemků využívali srážkovou vodu daleko více, například pro zalévání nebo pro splachování toalet.

RYBNÍK NEBO TŮŇKU?

Prostřednictvím Ministerstva životního prostředí přišel stát v posledních době hned s několika podporami, jejichž cílem je zadržování vody v krajině. Týká se to zejména takzvaných velkých dešťovek. Směřují například na obce, které mohou budovat nádrže, jež pak využívají například pro zalévání obecní zeleně či nadržování vodních toků, nebo vytvářet zelené pásy pro zasakování srážkové vody. K dispozici jsou i programy na využívání dešťovky pro domácnosti. Většinou se jedná o různé typy nádrží pro hospodaření s takzvanou šedou vodou.

Malé vodní nádrže a tůňe na Příbramsku

2018-2020: povoleno šest nových malých vodních nádrží

2018-2020: povolena obnova či rekonstrukce 16 malých vodních nádrží

2018: vybudováno asi 20 tůňi, kdy bylo požádáno o dotaci a bylo třeba vyjádření Odboru životního prostředí; malé tůňe jsou bez povolení, proto jich vzniklo pravděpodobně více.

Zdroj: Odbor životního prostředí Městského úřadu Příbram

Státní podpora směřuje i na zřizování rybníků, kterých však na Příbramsku vznikají pouze jednotky ročně. Mnohem zajímavější může být budování tůňi. Jsou menší, mnohem jednodušší a není třeba žádné stavební povolení ani povolení terénních úprav. „Pomohla tomu novela vodního zákona, která zjednodušila projednání větších tůňi. Musím říci, že toto se povedlo. Sám jsem si tůňi na vlastní náklady vybagroval,“ dodal Petr Walenka.

Úhrn srážek za celý Středočeský kraj

2015: 459 mm/rok
2016: 535 mm/rok
2017: 615 mm/rok
2018: 423 mm/rok
2019: 519 mm/rok

Zdroj: ČHMÚ

■ Stanislav D. Břeň

Lidé by měli kočky kastrovat, shodují se příbramské spolky

Anglické přísloví prý praví – Kočka má devět životů. Tři si hraje, tři se drží doma a tři se toulá. Toulající se kočky v mnoha lidech nezbuzují příjemné dojmy. Někteří se obávají šíření nemocí, jiní vidí za každou kočkou u frekventované ulice potenciál pro dopravní nehodu, dalším je bezprizorních zvířat líto, zkušenější chovatelé si představí kupu nechtěných koťat za pár měsíců...

O zatoulané kočky se starají tři příbramské spolky.

Foto: Kočičiny

Město dlouhodobě vydává nemalé částky na kastraci koček. V loňském roce proplátilo 119 kastrací, které včetně léčby, vakcinace a dalších souvisejících nákladů stály přibližně 440 000 korun. Přesto volně žijících koček v Příbrami neubývá. Co s tím lze dělat? „Přestože někteří lidé kočky a kocoury nechávají kastrovat a v této činnosti se příkladně angažují i místní spolky, zdá se, že počet kastrací by měl stoupnout,“ domnívá se Dagmar Vaňousová Pešková z příbramské komise životního prostředí s tím, že apeluje na všechny majitele koček a kocourů, aby byli zodpovědní a včas zvířata kastrowali.

Místní spolky zaměřené na pomoc kočkám pracují podle Dagmar Vaňousové Peškové velmi dobře a dokážou s kastrací poradit a někdy se také bezprostředně po zákroku dokážou o zvířata postarat. Kastrace kocoura vychází na 540 korun, zákrok u kočky stojí 1450 korun. Kastrace nalezených koček spolkům proplácí město. V Příbrami se nachází také několik takzvaných krmicích míst, kde „kočičí“ spolky svým zvířecím chráněncům pomáhají. Přináší jim krmivo, zjišťují zdravotní stav zvířat a případně je i berou k veterináři.

Zekonomických i praktických důvodů nebude v dohledné době možné vybudovat podobný útulek, který slouží například psům „běžencům“ v Lazci. Jak řešit, aby se nezvyšoval počet bezprizorních koček? Podle Dagmar Vaňousové Peškové je potřeba posilovat prevenci (tedy kastraci), ale zároveň apelovat na občany, aby odebírali kočky od příbramských spolků. „Mohlo by se to jmenovat Příbramská kočka do příbramské rodiny,“ podotkla s úsměvem Dagmar Vaňousová Pešková.

BRAMBOROVÝ SALÁT NENÍ VHODNÉ KRMENÍ

Jak o zatoulané nebo zraněné kočky pečují tři příbramské spolky? Spolek pro kočku se každoročně postará o přibližně 200 koček, minimálně 80 % z nich si lidé adoptují. Ročně předají ke

kastraci asi 90 koček a kocourů. „Zájemci o adopci mohou spolek kontaktovat kdykoliv, v případě odebrání koťat nejlépe pak od dubna do září,“ uvedla předsedkyně spolku Soňa Čápová.

Spolek Příbramské kočky oficiálně vznikl 13. září 2019, avšak samostatně pracuje od července 2019, kdy se jeho členové odpojili od Spolku pro kočku. Předseda organizace Václav Štefan řekl: „Zůstalo nám 12 koček ve dvou depozitech, devět starých nebo postižených koček a asi 40 bezprizorních koček (venkovek) na krmicích místech. V současné době nám přibýlo několik dalších krmicích míst, protože nás občané upozornili na větší výskyt bezprizorních koček v určitých lokalitách, takže jich máme na starosti asi osmdesát.“ Některé z nich se již podařilo odchytit, dát vykastrovat, vypustit zpět (pokud je kočka plachá, a tudíž nevhodná k adopci) a sledovat jejich zdra-

Adopce a bezprizorní kočky pohledem kočičích spolků

Existují nějaká rizika pro zdraví koček nebo kocourů, pokud podstoupí kastraci? Co by nejvíce prospělo tomu, aby se snížil počet bezprizorních koček a kocourů v Příbrami?

Spolek pro kočku (Soňa Čápová):

První otázka je spíše na veterinární kliniku, ale když na to budu odpovídat já, tak je to spíše pro jejich zdraví. Někteří lidé si myslí, že kočka nebo kocour po kastraci neloví myši. To však není pravda.

Nejvíce by prospělo, kdyby lidé nebyli lhostejní, kastrowali své mazlíčky a přestali je vyhazovat na ulici. Není to věc, které se jen tak můžete zbavit, ale dlouholetý parták a člen rodiny.

Kontakt: spolekprokockupribram.cz

Příbramské kočky (Václav Štefan, Jarmila Potůčková):

Ještě se nám nestalo, že by kočka měla po kastraci zdravotní problémy. Naopak kastrace může zabránit vzniku některých onemocnění - např. infekci dělohy nebo rakoviny mléčné žlázy u koček. A kočky se také většinou zklidní, jsou mazlivější a tolik se netoulají.

Výskyt bezprizorních koček v každém městě i vesnici má na svědomí člověk. Proto je právě důležitá kastrace nejen koček, ale i kocourů. Koťata nekastrovaného kocoura zřejmě nikdy nevidíte, ale zcela jistě zanechal po sobě spoustu potomků, kteří jsou odsouzeni k živoření někde venku, často i ke smrti. Bohužel výsledek kastrací nevidíme hned, je to totiž práce mnoha let. Tím že kastrowaná venkovka nemůže mít koťata, jejich počet se logicky nezvyšuje a sníží se až její smrtí.

Pokud ovšem nějaký nezodpovědný člověk vyhodí kotě nebo nekastrovanou kočku či pouští ven nekastrovaného kocoura, koloběh začne znovu. Apelujeme na všechny majitele koček i kocourů - dávejte je kastrovat. Jestli na to nemáte finance, pomohou vám kastrační programy Feliti, KasPro nebo kastroj.cz.

Kontakt: Facebook (Příbramské kočky)

Kočičiny (Lucie Čornyjová-Brokešová):

Divoké kočky jsou po kastraci a zotavení vypuštěny zpět, přítulným kočkám a koťatům hledáme nový domov. Otázku na rizika spojená s kastrací by nejlépe zodpověděl veterinář (my spolupracujeme s veterinární klinikou Na Zdaboři). Ze svého laického pohledu mohu říci, že výhody kastrací mnohonásobně převažují rizika. Za celou dobu své práce s bezprizorními kočkami (12 let) jsem se nesetkala s jedinou vážnou komplikací spojenou s kastrací. Stoprocentně tedy doporučuji kočky i kocoury (včetně domácích) kastrovat a kočky dále nemnožit. Výhody kastrace jsou velké a z hlediska zvířat i lidí je zákrok stoprocentním přínosem.

Příbram má naštěstí vlastní kastrační program, který je podle mého názoru velice důležitý a prospěšný. Pro soukromé osoby a lidi z okolních obcí mohu doporučit i další celorepublikové soukromé kastrační programy, kdy mohou lidé získat až 100% plnění za kastraci i vlastních koček.

Kontakt: facebook.com/Kocicinyzs

votní stav. „Někteří lidé jsou proti krmení venkovek, avšak neuvědomují si, že hladová kočka je náchylná k nemocem a může je pak přenášet i na domácí zvířata,“ upozornila členka spolku Jarmila Potůčková. Spolek se snaží, aby krmicí místa byla „neviditelná“, avšak ne vždy to lze. „Velice nás mrzí, že někteří lidé zřejmě v dobré víře krmí kočky zbytky své kuchyně, našli jsme tam například i bramborový salát. Několikrát se naopak stalo, že nám někdo boudičky zničil - mrzí nás oba případy,“ dodal Václav Štefan.

V loňském roce spolek nechal vykastrovat osm koček a pět kocourů, letos do konce srpna to bylo 28 koček a 22 kocourů. „Budeme-li počítat, že kočka může mít 10 koťat ročně, zabránili jsme narození nejméně 290 nikým nechtěných koťat. A pokud by z nich jen polovina přežila, jistě si dovedete představit, o kolik by se zvýšil počet bezprizorních koček ve městě,“ vysvětlila Jarmila Potůčková. I v případě tohoto spolku si lze kočku osvojit celoročně, koťata pak v období od května do října. Členové sdružení kočky do nových domovů dovezou, aby se přesvědčili, v jakém prostředí budou žít.

OBROVSKÉ KOČIČÍ KOLONIE NA ÚSTUPU

Spolek Kočičiny je spíše menší a má tři členy. V letošním roce i přes problematické období spojené s karanténou nechal kastrovat 14 koček a kocourů (leden-červen). Za stejné období prošlo péčí dohromady 20 koček. Deset zvířat odešlo do nového domova, čtyři kočky byly vypuštěny zpět do své lokality (divoké kočky nevhodné k adopci) a jedno zvíře bylo vzhledem k vážnému zdravotnímu stavu uspano. Zbytek zůstává v útulku a čeká na adopci. Předsdkyně spolku Lucie Čornýjová-Brokešová informovala: „Nám i ostatním příbramským spolkům se podařilo celkem úspěšně eliminovat obrovské kolonie dvaceti a více divokých koček, které se zde nacházely. Pokud se nějaká další vyskytne, jedná se o spíše rodinku, například kočka a dospělá koťata, která také již zabřeznou a porodí koťata. Postupně se snažíme tyto kočky kastrovat a buď vypouštět zpět do lokality či umístit do adopce.“ Předsdkyně spolku upozornila, že přemnožení koček v určité lokalitě lze téměř vždy přičíst na vrub lidí: „Dopustí množení svých koček, situaci nezvládnou a řeší to vyhazováním nechtěných koťat.“

Spolek se stará o několik krmicích míst, kde žijí plaché nebo opuštěné kočky a kam bývají vypuštěny kočky nevhodné k adopci. Jde většinou o původní kolonie divokých koček. „Na těchto místech udržujeme pořádek, pravidelně zajišťujeme krmení a monitorujeme zdravotní stav a kondici koček. Dbáme, aby všechny kočky byly kastrovány,“ doplnila Lucie Čornýjová-Brokešová.

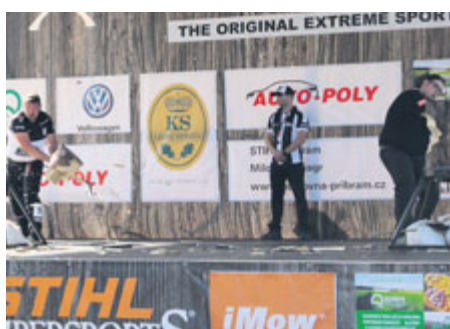
Příbramské kočičí spolky dostávají finance od města, které většinou směřují právě na kastrace a zdravotní úkony. Spolky využívají i podporu jednotlivých dárců (někteří mají zřízen transparentní účet) a vstřícného přístupu veterinářů. Institucionální podporu, práci dobrovolníků a úsilí zvěrolékařů by tak mohlo korunovat už jedině zájem lidí o to, aby jejich kočičí sousedé trávili méně času svými třemi „toulavými životy“.

■ Stanislav D. Břeň

Jaké bylo pozdní léto v Příbrami

Pandemie koronaviru na jaře a v létě překřížila plány mnoha organizátorů kulturních, společenských a sportovních akcí. To však neznamená, že by se v Příbrami nic nedělo. Naopak, v rámci možností se zejména s pozdním létem uskutečnilo hned několik událostí. Vzpomeňme na Příbramskou svatohorskou šalmaj, Příbramský půlmaraton, Běh hasičů do Svatohorských schodů, otevření klubu Junior či letní vystoupení v Lesním divadle Skalka. Mnoho akcí proběhlo také na „Nováku“ – například dřevorubecká show, kulturní program v Sezam bistro nebo Piknik na Nováku. Bez nároku na úplnost některé z akcí připomínáme ve fotografickém přehledu.

■ Stanislav D. Břeň

Fotografie: František Gahler, Luboš Toman, František Břeň

Jako dobrovolnice jsem našla nové poslání

Kolem historického domu nedaleko Dvořákova nábřeží, ve kterém sídlí příbramská ADRA, jsme šli snad stokrát. Dovnitř vstupujeme poprvé. A potkáváme tu samé nadšené lidi. „Tady se posaďte. Nebo ne, rovnou vám ukážeme, co tu všechno máme,“ provádí nás hned útulnými místnostmi. K příbramskému centru ADRA patří neodmyslitelně i jeho dobrovolnice Marie Tesařová – a toto je příběh, který ji sem přivedl.

Do budoucna mám celou řadu plánů, říká dobrovolnice organizace ADRA Marie Tesařová.

Foto: Karolína Ketmanová

Jmenuji se Marie Tesařová a celý život jsem pracovala jako učitelka. Učila jsem matematiku, a to hlavně na průmyslovce. Na to ale, že jsem kantorka, mluvím hrozně nespisovně, a to mi každá inspekce vytýkala. Začneme ale od začátku.

Velký vliv na mé vidění světa měla má rodina. Rodiče mě i mé tři sourozence vychovávali k vzájemné úctě, pomoci a lásce – myslím, že prostě žili podle Desatera a svým příkladem nás k tomu také vedli. Já jsem z mých sourozenců nejstarší a byla jsem vedena k zodpovědnosti za své mladší brášky a sestru. I když největší legrácky jsem vlastně vymýšlela já. Vždycky jsme měli k sobě blízko, taková velká rodinná parta. I když nás život na čas rozhodil po republice, stejně jsme věděli a víme, že když jeden bude něco potřebovat, ti druzí jsou tady pro něj.

O prázdninách v roce 1968 jsme byli na chatě s mamkou, taťka byl v práci. Jako jiné dny jsme po ránu vyběhli do blízkého lesa. Trochu nás zarazilo, že jsme narazili na tanky rozestavené

na okolních kopcích. My jsme byli na vojáky zvyklí, protože jsme chodili do branného kroužku při uranových dolech, kde jsme byli s vojáky často. Chodili jsme na cvičáky, stříleli slepými ze samopalů, dokonce jsme si i v letadle vyzkoušeli chvilkový stav beztlíže. Šli jsme k jednomu tanku zeptat se, co tady dělají. Dost nás vyděsilo, že na nás začali rusky křičet, abychom stáli, nechodili blíž a poté dokonce sáhli po zbraních. Byl to šok. Tak rychle jsme zpátky v chatě asi nikdy jindy nebyli.

ZNOVU BYCH ŘEDITELKOU NEBYLA

V Příbrami jsem byla na základce a potom chodila na gympl pod kulturákem. Následně jsem vystudovala vysokou školu a provdala se do Rakovníka, kde jsem začala učit. Víte, být učitelem – tedy dobrým učitelem – to je opravdu poslání. Jsem vděčná, že jsem mohla jít se svými studenty kus jejich života. Vidět, jak se proměňují, rostou, hledají, dozrávají. Být u toho a smět jim také ukazovat různé náhledy na život. Svobodu máme až tehdy, když si můžeme z něčeho volit. Jinak ze své učitelské profese mám celou řadu veselých příhod.

Tahle příhoda je hned ze začátku mého kantorování. Kromě „všeobecně oblíbené“ matematiky jsem učila i fyziku. Ráda jsem si vyráběla různé pomůcky pro pokusy, abych trošku osvěžila teorii. Probíhala hodina, učila jsem o volném pádu. Na katedru jsem si postavila židli, na kterou jsem si stoupla. V ruce kuličky přivázané na provázek. Právě jsem se chystala provázek pustit, třída v naprostém tichu očekávala zvuk dopadajících kuliček. Najednou se ozval skřípot dveří do třídy. Ředitel! Jeho pohled bych vám přála

vidět. Vytřeštil oči, strnul ve dveřích, pak cosi zakoktal, udělal krok zpět a zavřel za sebou dveře. S pokusem jsem pokračovala až po doznění hurónského smíchu. O přestávce jsem byla „na koberečku“, kde se mi dostalo školení o bezpečnosti práce. Pozitivní bylo, že škola byla postupně vybavena spoustou pomůcek.

VRÁTIT PÉČI SVÝM RODIČŮM

Také se mi naskytla možnost zkusit si, jaké to je šéfovat na základce. Těsně po revoluci jsem se stala ředitelkou. Bylo to zvláštní období, obzvláště ve školství. Byla obecně taková tendence, že všechno staré je špatné, ale nikdo nevěděl, jak to jinak dělat. Lidé měli náhle svobodu, ale někteří zároveň i pocit bezradnosti, co si s ní počít. Byla to obrovská zkušenost, setkala jsem se s novými styly výuky, vyzkoušela jsem si vést kolektiv dospělých lidí a v neposlední řadě vybojovávat od státu věci, které dnes považujeme za samozřejmost. Za tu zkušenost jsem vděčná, ale znova šéfovat bych nešla.

Jsem již v důchodu a v Dobrovolnickém centru ADRA jsem našla nové uplatnění. Máme tu skvělý kolektiv a dobrovolnická činnost mě naplňuje.

Vzpomínky Příbrami

Napadlo vás někdy, jaké příběhy by mohli vyprávět lidé, které denně potkáváte? Poznej Příbram vám ve spolupráci se dvěma studenty Gymnázia Příbram a jejich projektem Vzpomínky Příbrami přináší seriál neznámých osudů zajímavých Příbramanů. Příběhy můžete sledovat na webu poznejpribram.cz i na sociálních sítích [fb.com/poznejpribram](https://www.facebook.com/poznejpribram) a [instagram.com/poznejpribram](https://www.instagram.com/poznejpribram)

Ráda bych zde pokračovala, dokud budu úspěšná. Snad to bude ještě pár let. V ADRA se však nezapomínáme pouze doučováním dětí. Pořádáme i celou řadu akcí, a to nejen pro malé, ale i pro velké. Pomáhali jsme i seniorům a potřebným v té nejhorší fázi koronaviru, a to například s obstaráváním nákupů, hlavně však po stránce sociální. Být ve stáří sám je hrozné.

Do budoucna mám celou řadu plánů. Kromě pokračování v dobrovolnické činnosti bych ráda vedla i nějaké kroužky. Vždy jsem ráda něco vytvářela rukama. Také jsem začala zahradničit. Ale ze všeho nejvíce bych si přála vrátit alespoň část péče svým rodičům, kterou věnovali oni mně a mým sourozencům.

■ Karel Kraus, Zdeněk Kubát

Po revoluci bylo všechno staré špatné, ale nikdo nevěděl, jak to dělat jinak.

Znovu objevené Povltaví

K řece Vltavě, původně nejkrásnější české řece, máme blízko. Již v padesátých letech minulého století parta příbramských vodáků Vltavu splouvala pravidelně každé léto. Ještě pamatují čarokrásnou povltavskou údolní krajinu, vysoko nad hlavou Orlík, divoké Červenské proudy, slavnou a nebezpečnou Novomlýnskou retardéru.

Orlická vodní nádrž, pohled ze Žďákovského mostu k jihu.

Foto: Jaroslav Hodrment

Vltava však svými opakujícími se povodněmi ohrožovala, zaplavovala a ničila povltavské obce, zejména pak Prahu. Proto byl již na pře-

Stará Vltava, příbramští vodáci sjíždějí nebezpečnou Novomlýnskou retardéru (kolem roku 1956).

lomu třicátých a čtyřicátých let vypracován systém řady nízkých vodních stupňů, které měly ve svém souhrnu mít podobnou účinnost proti povodním, jako dnešní přehrady, přičemž původní meandrovité koryto řeky by bylo zůstalo zachováno. Po nástupu totalitního režimu však byla pochopitelně dána přednost velkým stavbám socialismu, a postupně tak vznikala takzvaná vltavská kaskáda – ve středním Povltaví vyrostly Slapská (1954), Kamýcká (1962) a Orlická (1966) přehradní nádrž.

Původní Vltava, jak píše Jan Čáka, zmizela. Střední Povltaví dostalo ráz rozlehlých kanadských jezer, nabývajících pro poutníka, turistu, vodáka, sportovce, rybáře, fotografa zcela jinou dimenzi: hausbóty, plachetnice, motorové čluny, vodní lyžování, windsurfing, kempování, osobní lodní doprava, ale našťástí i tiché zátoky, kde nepotkáte človíčka.

Je pochopitelné, že ohromná polistopadová touha cestovat po světě, také díky novým pohledům po koronavirové krizi, se postupně vyčerpává. A tak někteří z nás začínáme znovu objevovat své bezprostřední okolí.

Pro Příbramany je střední Povltaví skvělým a skutečně bohatým rekreačním pokladem. A tak rozhodně stojí za to znovu objevit hrad Zvíkov, Podolský či Žďákovský most s překrásným výhledem na jezero, monumentální zámek

Střední Povltaví dostalo ráz rozlehlých kanadských jezer, nabývajících pro poutníka, turistu, vodáka, sportovce, rybáře, fotografa zcela jinou dimenzi.

”

Orlík, meandry vodní nádrže Kamýk či rozsáhlou vodní nádrž Slapy s řadou turisticky zajímavých míst a rekreačních oblastí, v neposlední řadě pak kaňon Svatojánských proudů s trampskou osadou Ztracenka na vodní nádrži Štěchovice.

■ Jaroslav Hodrment

Bída a kořalka - zhoubná hornického lidu

Vznětivost, žárlivost, alkohol a bídné poměry vedly až k vraždě a dlouhému žaláři. V první ze série historických soudniček přinášíme příběh březohorského horníka Josefa Šmáta.

Obrázek domku Šmátových č. p. 118 se nedochoval, pro ilustraci foto sousedního domku č. p. 117 na obrázku asi ze 70. let 20. století, protože oba domky byly postaveny na přelomu 18. a 19. století. Přízemní, zčásti snad ještě roubená chalupa měla trojdielnou dispozici se zadní světničkou a zápraží na vysunutých trámech. Repro: SOA v Praze - SOKA Příbram

Horník Josef Šmát se narodil 6. března 1830 v dosud stojícím domku na Březových Horách č. p. 118 (staré číslo 30) horníkovi Vojtěchu Šmátovi, který sem přišel za prací do stříbrných dolů z Nové Vsi u Zaječova na druhé straně Brd a oženil se tady s Terezií, dcerou horníka z Orlova.

Z PŘÍBRAMI PŘES Kladno DO NÝŘAN A ZPĚT DO PŘÍBRAMI

Josef Šmát byl vznětlivé povahy a už v mládí byl jednou zatčen pro rvačku. Oženil se s Marií Matějčkovou, která pracovala v cihelně. Po svatbě žili u Josefova otce, kde bydlel i Josefův o šest let starší bratr Jan s manželkou a třemi dětmi. Po narození Josefova prvního syna Josefa odešli mladší Šmátovi za prací na Kladno, kde se jim narodil syn František a kde nakonec zakotvili v domku manželčiny rodiny. Josef Šmát nadále zůstal domovským příslušníkem Březových Hor.

Marie Šmátová v září 1863 v Kladně zemřela. Josef Šmát nechal své malé syny u prarodičů Matějčkových a odešel za prací do Nýřan. Krátce před pruskou válkou v roce 1866 se vrátil na Březové Hory a bydlel s bratrovou rodinou v chalupě po rodičích. Dne 16. ledna 1866 se oženil s dvatřicetiletou vdovou Marií Hodererovou a přestěhovali se do podnájmu.

Josefova druhá manželka však zemřela už 23. října 1866 na cholera, nebezpečné průjemové onemocnění způsobující dehydrataci, jejíž epidemie vypukla po pruské válce a jen na Březových Horách během dvou měsíců zabila dvě stovky lidí různého věku. To byla téměř desetina březohorských obyvatel, a mnoho dalších při-

pravila o zdraví. Životní a hygienické podmínky hornictva na přelidněných Březových Horách byly strašné a cholera se přenášela hlavně používáním pitné vody znečištěné fekáliemi, nebo potraviny.

Josef odešel asi roku 1868 na Smíchov, kde nádeničil v cukrovaru a jinde. Na jaře 1870 si tam vzal o devět let mladší Annu Sedláčkovou, která měla za svobodna syna. Šmátovi synové z prvního manželství již pracovali v Kladně.

VYSOKÉ HOLÍNKY A KNÍR

Josef Šmát byl střední postavy, měl černé prošedivělé vlasy, hnědošedé oči a pod nosem knír. Nosil vysoké holínky, hnědé šaty s vestou, košili, šátek na krku, čepici a černý kabát. Po svatbě bydlel s Annou u jejích rodičů. V témže domě

C. k. zemský coby trestní soud v Praze odsoudil 8. srpna 1872 Josefa Šmáta za zločin prosté vraždy k smrti provazem a náhradě trestního řízení.

”

bydlel i manželčin bratr František, kterého Anna často navštěvovala. Josef Šmát na ni začal žárlit a podezíral ji, že s ním má poměr, protože jednou zahlédl, jak ji bratr drží kolem krku.

Pak Anna otěhotněla, a tak se odstěhovali na usedlost Šubrtka, kde bydleli v jedné světnici s cizí rodinou Zajíčkovou. Šmát začal Anně vyčítat, že se baví se Zajíčkem, a když mu jednou nepřinesla do práce snídani, „plácl ji drobet přes hubu, a poněvadž na to ven vyběhla a nadávala, vsadil jí za to několik štulců.“ Anna na něj podala žalobu na policejním komisařství na Smíchově, což se několikrát opakovalo, a jednou byl dokonce zatčen.

Šmát tvrdil, že když byl střízlivý, nic ženě nedokázal vytknout. Proto začal pít kořalku a takto posílen se vrátil k manželce a synovi. Pracoval tehdy ve smíchovské plynárně za denní mzdu 90 krejcarů, a za večerní přesčas dostával 18 kr. přídávku.

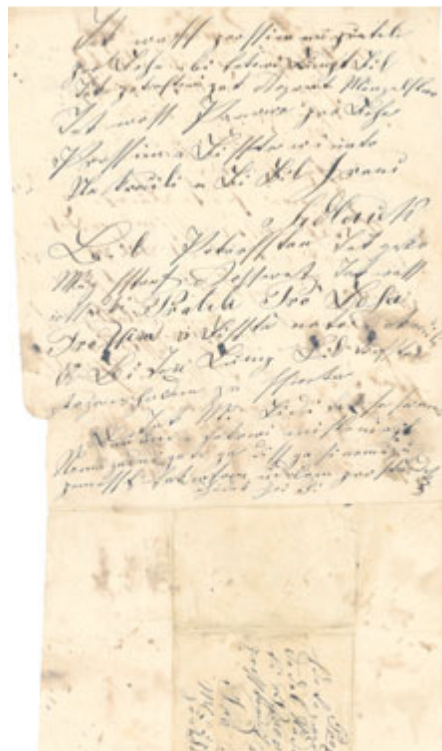
Josef Šmát se pak odstěhoval do jiného bytu, ale tehdy třiatřicetiletá Anna tam odmítla jít s ním, už asi čtvrt roku bydlela u rodičů ve smíchovské usedlosti Václavka a dřela v tamní cihelně. Ve středu 19. června 1872 si Šmát na manželku počkal a naléhal, aby se k němu vrátila. Hrubě ho odbyla. Pak chodil po Smíchově jako bludná ovce, vypil několik skleniček kořalky a k večeru se postavil v plynárně pro sekeru, protože se chtěl zabit. Šel si vyhlédnout příhodné místo na kopec, a když se vracel, uviděl studnu na Klavírce hned vedle Václavky. Sekeru schoval nedaleko studny do křoví a za tmy se vrátil do svého bytu, kde sepsal dopis, ve kterém obviňoval švagra z poměru s Annou.

KOŘALKA A ROHLÍK ZA DVA KREJCARY

Ve čtvrtek ráno 20. června 1872 šel na snídani do jednoho krámků na Smíchově, kde si koupil za dva krejcare kořalku a rohlík. Dopoledne bloumal po Smíchově, před polednem se vrátil k Václavce a lehl si na trávník, ze kterého viděl na cestu. Došel si pro ukrytou sekeru a zahlédl svou ženu, jak přichází z cihelny, aby doma nakojila jejich devítiměsíčního syna. Se sekerou pověšenou na levé ruce k ní přistoupil a přemlouval ji, aby se k němu vrátila, nebo mu dovolila se přistěhovat za ní. Řekl, že „její rodiče jsou staří a kdyby zemřeli, z ní nebude nic, ani žena, ani kurva.“ Odpověděla, že je jí to jedno, a on opáčil: „Vid, ty od France neupustíš.“ Anna ho vzpurně odbyla: „To viš, že ne!“ Šli ještě kusy společně, přičemž Šmát pravou rukou držel manželku za ruku. Pak se mu Anna vytrhla. Šmát vzal v zoufalství sekeru do pravé ruky, zdvihl ji a praštil Annu čepcem čili zadní stranou sekery do pravého spánku. Svalila se na zem a Šmát si pomyslel: „Abyjsi nevstala a měla dost“, a zasadil jí ještě dvě rány do týla. Pak běžel ke studni. Sekeru držel namířenou proti sobě a po hlavě do studny skočil, aby v ní ukončil svůj život. Nic se mu však nestalo, bylo v ní vody tak pod bradu. Sekera, břitva a tobolka mu vypadly, ale Šmát ze studně vylezl. Schoval se v blízkém obilí a sušil si šaty.

Tam si pro něj za chvíli přišel strážník, protože svědci Annu ležící obličejem k zemi hned našli a Šmáta po činu zahlédli. Byl odveden k soudu, kde byl ještě téhož dne vyslýchán.

Vyslýchající Šmátovi řekl, že ona studna je široká přes tři lokte (loket je 59 cm) a dobře vytarasená, hluboká 13 loket a bylo v ní přes tři lokte vody, takže není pravděpodobné, že pokud by do ní skočil po hlavě, dostal by se z ní bez cizí pomoci nebo bez nějakého nástroje. Šmát odpověděl, že sice neví, jak se to stalo, ale že ho voda musela nějak obrátit a vynést ven hlavou. Pak se chystal tarasu a chlad ho přiměl, aby se vyškral ven. Dodal: „*Já jsem učení havíř, a proto umím lézt bez žebříku i z větší hlubiny nežli jest studně na Klavírce, a musím připomenout, že mezi tarasem jsou časté a dost velké skulinny.*“ A pak Šmát, který při výsleších

Dopis na rozloučenou Josefa Šmáta.

plakal, řekl: „*Já chci mít smrt, když je má žena mrtvá, dělají se mnou, co chtějí, ať je tomu konec, já ale na tom státi musím, že jsem ve studni byl, a se smácel a náhodou se neupil, a že jsem se nikde v kalužině nekoupal neb nemácel.*“

V dolině u usedlosti Malvazinky se našlo Šmátovo psaní na rozloučenou, které tam pohodil. Dále se zjistilo, že ráno v den vraždy si Šmát chtěl vydlužit na svůj černý kabát 2 zl., aby „*až se zabiju a mě najdou, měli na truhlu.*“

ZÁLEŽITOST PRO BOŽSKOU PROZŘETELNOST

Když mu den po vraždě ukázali manželčinu mrtvolu, zdrtilo ho to. Annin bratr poměr se svou sestrou popřel. O Anniny syny se dál starala její matka, která před soudem odmítla vypovídat s tím, že nechává celou věc božské prozřetelnosti.

Soudy v monarchii pracovaly rychle. C. k. zemský coby trestní soud v Praze odsoudil 8. srpna 1872 Josefa Šmáta za zločin prosté vraždy k smrti provazem a náhradě trestního řízení. Dne

26. srpna 1872 rozsudek potvrdil C. k. vrchní zemský soud a po něm 10. září 1872 nejvyšší soudní dvůr. Jeho císařskokrálovské apoštolské Veličenstvo - František Josef I. - však Šmátovi 30. září 1872 nejvyšší trest prominulo a nejvyšší soud mu místo oběšení vyměřil trest těžkého žaláře v trvání dvanácti roků zostřený každého čtvrt roku postem.

Jedenapadesátiletý Josef Šmát byl propuštěn z vězení na amnestii 14. ledna 1881 a zbytek trestu tři roky a pět měsíců mu byl prominut. Nezbylo mu nic jiného, než se vrátit do své domovské obce Březové Hory. Rodina jeho zmrzačeného bratra Jana ho ve své chalupě č. p. 118 odmítla přijmout, a tak bydlel v pronájmu v blízkém domě č. p. 104.

Vzhledem ke svému zločinu, o němž se na Březových Horách jistě vědělo, byl Josef Šmát u soukromníků nezaměstnatelný. Poprosil tedy o zaměstnání u zdejšího horního závodu, který ho z milosti přijal jako nádeníka za nepatrnou mzdu. Ani ho nezapsal do své knihy mužstva (zaměstnanců).

V noci 15. května 1881 se Josef Šmát, zřejmě opět posílen alkoholem, z blíže nepopsaných důvodů popral se svými synovci Janem a Františkem Šmátovými v hostinci U Buriánků (nejspíš odlehle č. p. 23 na Pahorku, ale možná stejnojmenný hostinec zbouraný později kvůli stavbě kostela sv. Vojtěcha). Synovec František Šmát se protivil policejnímu strážníkovi Janu Raindlovi při zatýkání tak, že strážník musel použít ke své ochraně zbraň. Dopustil se tak přestupku „*proti veřejným zřízením a opatřením společenské bezpečnosti příslušejícím*“ a 27. července 1881 byl odsouzen k 48 hodinám vězení s postem a k náhradě nákladů trestního řízení.

JOSEF ŠMÁT DOŽIL ASI MIMO BŘEZOVÉ HORY

Svědci potvrdili, že amnestovaný Josef Šmát se sice popral, ale zatčení se nebránil, a tak byl stejně jako jeho druhý synovec propuštěn bez trestu. Z březohorských soupisů obyvatelstva pak Josef Šmát mizí a jeho jméno není uvedeno ani v úmrtní matrice nebo rejstříku zemřelých. Zřejmě se rozhodl Březové Hory opustit a dožít někde jinde.

Šmátův synovec František začal u horního závodu pracovat jako zavážec roku 1876, ale v září 1883 byl propuštěn, protože byl odsouzen ke třem měsícům těžkého žaláře pro veřejné násilí. Jeho bratr Jan nastoupil do dolů jako běhač od listopadu 1877, ale po třech týdnech byl propuštěn pro urážky a vyhrožování. V srpnu 1880 ho vzal horní závod zpátky, ale v únoru 1884 ho propustil poté, co byl v lednu 1884 stejně jako jeho bratr odsouzen pro veřejné násilí dokonce ke čtyřem měsícům těžkého žaláře. Jejich trestní spis se nedochoval, a tak nelze zjistit, zda šlo o obyčejnou rvačku, nebo zda měl jejich čin nějakou souvislost s březohorským dělnickým hnutím za zlepšení životních podmínek hornictva, které se právě formovalo a bylo ze strany horního závodu velmi nevídaným jevem.

■ Věra Smolová

SOA v Praze - SOKA Příbram

KALENDÁRIUM

1. října 1900

Byla v Příbrami otevřena první veřejná knihovna.

1. října 1620

Král Fridrich Falcký nechal zřídit dočasnou pěší poštu z Prahy do Příbrami a odtud do králova ležení u Krásné Hory nad Vltavou.

3. října 1670

Štukatéri dokončili výzdobu kaple Zvěstování P. Marie (Šternberské) v ambitech na Svaté Hoře.

5. října 1960

Rada města rozhodla o likvidaci příbramského pivovaru (dnes komplex Tržnice).

13. října 1940

V Příbrami v Sokolovně se konala krajská manifestace Národního souručenství.

16. října 1880

Týdeník Horymír referoval o tom, že v okolí Příbrami v tomto roce podruhé dozrály maliny, což byl důsledek dlouhodobě teplého počasí.

17. října 1970

Proběhlo slavnostní uložení urny Q. M. Vyskočila v Sadě vzpomínek na příbramském hřbitově.

20. října 1900

V sále hotelu Buchar (U Podařilů) předvedl první ze svých tří vystoupení Viktor Ponrepo, které zahrnovalo mj. „*pravý americký biograf*“. Jednalo se zřejmě o první veřejné filmové promítání v Příbrami.

24. října 1920

Byl u Koločavy zastřelen banditou Nikolou Šuhajem triadvacetiletý četník na zkoušku Vojtěch Kubín, rodák z Příbrami.

28. října 1890

Příbram byla rozčleněna na pět čtvrtí. Později byl počet čtvrtí zvýšen na 10. Důsledky tohoto neblahého kroku, který město rozčlenil nelogicky a nepřehledně, trvají dosud.

■ Daniel Doležal

Státní oblastní archiv v Praze

Příbramské kočky nabízejí adopci

Mikulášek: krásný asi čtyřměsíční bílý kocourek. Je kamarádký, dobře se snáší s ostatními kočkami v depozitu a má rád i společnost lidí.
Tel.: 725 366 555.

Adélka: zhruba dvouletá kastrováná třibarevná kočička. Je velmi přítulná, ráda sedí na klíně a mazlí se. Vadí jí však společnost dalších koček, zřejmě chce mít pánicka jen pro sebe.
Tel.: 725 717 125.

Kubík: přibližně čtyřměsíční mourovaný kocourek. Je to velký mazel, zároveň i velký rošťák - žádnou kočku v depozitu nenechá na pokoji.
Tel.: 725 366 555.

Pavlík: asi tříměsíční kocourek. Je rovněž velice mazlivý, má rád přítomnost dalších koček, troufne si i na mnohem větší jedince.
Tel.: 725 366 555.

Více na Facebooku (Příbramské kočky).

Spolek pro kočku má koťátka k osvojení

Marťa: zhruba tříměsíční kočička, je velmi hravá a mazlivá, čistotná a očkovaná, ráda chodí ven.

Rošťanda: tříměsíční kočička, je též mazlivá a hravá, čistotná a očkovaná.

Charlotta: přibližně tříměsíční kočička, je velmi mazlivá, čistotná a očkovaná.

Více na spolekprokockupribram.cz.

Vezměte si psa z útulku

Ben: asi pětiletý kříženec svérázné povahy; nemusí ostatní pejsky a není vhodný k dětem. Nejlépe by mu bylo na velké zahradě, kterou by určitě skvěle ohlídal.

Anička: zhruba dvouletá kříženka jezevčička. Na konci července byla nalezena zraněná na pozemku ve Zdabořské ulici. V současné době je v léčení.

Kamil: přibližně čtyřletý kříženec loveckého psa; aktivní a kontaktní pejsek vhodný k někomu, kdo s ním bude trávit hodně času.
Více na utulekpribram.cz.

POMŮCKY: TINA	ZNOVU	DŘÍV (ZAST.)	SLOVEN OPRAVDU	V TOMTO ROCE	KRONIKY	◆	HRANIČNÍ POPLATEK	BÝVALÁ ITAL. MĚNA	NÁŠ HEREC	MUŽSKÉ JMÉNO	◆	DŘEN	MASARYKOVA UNIVERZITA (ZKR.)	CITO-SLOVCE UDÍVU	
NAPŮL						ŘÍMSKÝCH 156					TEMNOTA				
CHEM PRVEK						LIBERECKÁ AUTOMA BILKA LÁJ					SHON ŘÍČNÍ RYBA				
1. DÍL TAJENKY													KOMBI-NEZA	MUŽSKÉ JMÉNO (14.6.)	
◆	BODEC	MENŠÍ PLACHETNICE LÁTKA NA UKLÍZENÍ					OVĚŘOVATEL SCHOPNĚ ORBY								
INIC. HEGEROVÉ			NASYCENO FORMA					PALIVO MEZINAR. SDRUŽENÍ LETECKÉ DOPRAVY							
ANGL. KRYSA				OBDIV (KNIŽNĚ)	SLOVEN IROVÉ ŘÁDA LIDÍ				AUTOR BALETU DAFNIS A CHLOE NEMOCNÁ						
ZAVEZENÍ						PURPUR				BRLOH PRUDKÁ (STRÁN)					
ZVLIK HASIČSKÉ TRUBKY						MRAVNÍ ZÁKLAD PŠOVITĚ ŠELMY					STUPEŇ V KARATE NĚM. LED				
◆	NETALEŇOVANÝ HOUS-LISTA	RIZIKO OMÁMENO					ITALSKY UMĚNÍ SMĚŠOVAT					LINKA DŮVĚRY (ZKRATKA) MRAVOUCI			
INIC. OLMĚRA			NÁHLE ŘÍMSKY 2004				OPERNÍ PÍSEŇ EGYPT. ZÁLIV						PISMENO I	ANGL. NÁSTROJ	
ANGL. ZKR. OTAČEK ZA MINUTU				URAZIT CHUZI NĚMECKÉ ŽENSKÉ JMÉNO					VYKO- NÁVAT ODPLATU LESKÝ NATĚR						
2. DÍL TAJENKY													IDENTIFI- KAČNÍ ČÍSLO (ZKR.) PŘEDLOŽKA S 2. PÁDEM		
SLITINA HLINÍKU A ŽELEZA					JMÉNO TURNE- ROVÉ					TAŤKA (SLOV.)					
ANGL. LÁSKA					RUSKY TEDY					ALKOHOL					

Vážení čtenáři, přinášíme vám pranostiku na měsíc říjen.

Tajenka ze zpravodaje č. 9/2020: Svatá Ludmila deštěm obmyla. Knihu vyhrává Dana Braje-rová. Blahopřejeme. Kniha je připravena v redakci k vyzvednutí.

Vyluštěnou tajenku můžete poslat e-mailem na adresu: kahan@pribram.eu. Čtenář/ka, jehož/jejíž správně vyluštěná tajenka bude doručena jako pátá v pořadí, od nás dostane pěknou knihu.

Některé avizované akce se nemusí uskutečnit z důvodu opatření souvisejících se šířením nemoci covid-19. Aktuální informace sledujte na webových stránkách organizátorů akcí.

JEDNACÍ SÁL ZM, NÁM. TGM 121		
12. 10.	16.00	Zasedání Zastupitelstva města
21. 10.	15.00	Veřejné slyšení k návrhu rozpočtu na rok 2021

NÁMĚSTÍ 17. LISTOPADU		
1.-3. 10.		Sportujeme se Spočkou

NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA		
10. 10.	11.00–21.00	Vinný košť

OSLAVY 102. VÝROČÍ ZALOŽENÍ REPUBLIKY		
28. 10.	10.00	U pomníku obětem I. světové války u Zámečku-Ernestina
28. 10.	10.45	U sousosí Padlým synům Březových Hor na nám. Hynka Kličky

DVOŘÁKOVO NÁBŘEŽÍ		
3. a 17. 10.	8.00–12.00	Farmářské trhy

DIVADLO A. DVOŘÁKA – VELKÁ SCÉNA		
4. 10.	15.00	Kosí bratři
5. 10.	19.00	Soudné sestry
6. 10.	16.00	Špinavý obchod
7. 10.	19.00	Odpočívaj ve svém pokoji
9. 10.	19.00	Olga Lounová s kapelou
12. 10.	19.00	Dva nahatý chlapi
14. 10.	19.00	La Putyka
19. 10.	19.00	Klíště
20. 10.	19.00	Hrdý Budžes
22. 10.	19.00	Miniparty s Karlem Šípem
25. 10.	14.00	PeVan Clean Cup 2020
27. 10.	19.00	Jak jsem vyhrál válku
30. 10.	19.00	Maryša

DIVADLO A. DVOŘÁKA – MALÁ SCÉNA		
2. 10.	19.00	Třicet devět stupňů
3. 10.	19.00	Neuklížeč
15. 10.	19.00	Chleba s máslem
16. 10.	19.00	Chleba s máslem
21. 10.	19.00	Splašené nůžky
22. 10.	19.00	Chleba s máslem
23. 10.	16.00	Chleba s máslem
26. 10.	19.00	Třicet devět stupňů
28. 10.	19.00	Vinnetou
29. 10.	19.00	Chleba s máslem
30. 10.	10.00	Chleba s máslem
31. 10.	19.00	Natěrač

DIVADLO A. DVOŘÁKA – ESTRÁDNÍ SÁL		
9. 10.	20.00	Horkýže Slíže „Keď budeš na compe tour 2020“
23. 10.	20.00	Jelen

DIVADLO A. DVOŘÁKA – D-KLUB		
2. 10.	19.00	Renata Drösler
13. 10.	19.00	Co se stalo v Altaji?
16. 10.	19.00	Kavárna U Nulté hodiny s Petrou Havlíkovou

KNIHOVNA JANA DRDY		
28. 9.–4. 10.		Oslavenci na stopě. Pátračka pro děti
5. 10.–9. 10.		9.00–18.00 Velký výprodej vyřazených knih.

6. 10.	18.00	Měsíc pro duši: Kdyby fotografie mohly vyprávět... Přednáška astrofotografa Petra Horálka
7. 10.		18.00–23.00 Noc literatury (Junior klub)
8. 10.	17.00	Vynálezce Alva. Společné podvečerní čtení rodičů, prarodičů a dětí (Pobočka Škola)
20. 10.	17.00	Dějiny umění: Abstrakce, Mondrian, Kandinskij, Malevič, Rothko, Kupka... Přednáška Jany Froňkové
22. 10.	8.30	Brain&Breakfast. Inspirativní snídane
22. 10.	17.00	Měsíc pro duši: Dvakrát dole, jednou nahoře. Beseda se spisovatelkou Marcelou Mlynářovou
27. 10.		8.30 a 10.00 S knížkou do života/BookStart. Hra zvuků se Štěpánkou Čížkovou
27. 10.	17.00	Památky Příbrami v obrazech. Křest nového vydání knihy Josefa Velfla

KINO PŘÍBRAM		
Program: http://www.kinopribram.eu/		

SVATÁ HORA		
4. 10.	14.00	Nedělní varhanní půlhodinka – Jaroslav Tůma, Pavel Šmolík – koncert na dvoje varhany
16.–17. 10.		Břizovské slavnosti
18. 10.		Říjnový koláč – dobročinná akce

HORNICKÉ MUZEUM PŘÍBRAM		
28. 9.		Den věží a rozhleden
17. 10.		Hornické pohádky se svatým Prokopem a svatou Barborou
28. 10.		Den Středočeského kraje, Havířské šprýmování

PAMÁTNÍK VOJNA LEŠETICE		
25. 10.		Běh pro republiku

JUNIOR KLUB		
2. 10.	19.00	The.Switch + Pawnshop
7. 10.	18.00	Noc literatury
9. 10.	19.00	Jazz Faces + Imran Musa Zangi
10. 10.	19.00	Zavíračka skateparku: Maniac + Pojistka Goldies
16. 10.	19.00	Nástroj snahy + V-Pořádku
17. 10.	19.00	Oldies party: DJ luDjek
23. 10.	19.00	DJ's party: Bratři + Noisy Pots + DJ SLA_M + Tom P
24. 10.	19.00	Oldies party: DJ luDjek
30. 10.	19.00	Pakáš + Výčep
31. 10.	19.00	7krát3 + DJ Public + Lynx

SENIOR POINT PŘÍBRAM, ŽEŽICKÁ 193		
8. 10.		Výlet do Prahy
18. 10.		Koncert v Praze (muzikálové melodie)
22. 10.		Taneční odpoledne
26. 10.		Informativní schůzka
Další akce: bezplatná právní poradna, turnaj v bowlingu, turnaj v šipkách, kino pro seniory, vycházka do okolí Příbrami		

POJISTKA CLUB		
2. 10.		Pojistka Birthday
3. 10.		Záviš
9. 10.		Redzed x RNZ x Overdose
16. 10.		DNB Production night
23. 10.		Cashanova Bulhar/Labello
29. 10.		Lxrave

BĚŽECKÉ ZÁVODY		
3. 10.		Běh města Příbrami

SKATEPARK NOVÝ RYBNÍK		
10. 10.		Zavíračka skateparku

Výstavy:

GALERIE FRANTIŠKA DRTIKOLA PŘÍBRAM		
Stálá expozice Fotograf František Drtikol – život a dílo příbramského rodáka		
Výstava: Czech Press Photo 2019 (18. 9.–25. 10.)		
Drtikol Pinkava // Pinkava Drtikol (15. 10.–7. 2.)		

HORNICKÉ MUZEUM PŘÍBRAM		
Doprovodné rudy v příbramském uranovém revíru		
Když si havíř nosil práci domů (havířské výrobky z minerálů)		
Křemenné hmoty jižních Čech		

PAMÁTNÍK VOJNA LEŠETICE		
17. listopad 1939 a 1989 na Příbramsku		
Poslední bitva 2. světové války v Evropě u Slivce na Příbramsku		

SVATÁ HORA		
Ještě jsme ve válce – putovní výstava		
Diplomacie a Suverénní řád maltézských rytířů		
Výstava k 30. výročí opětovného předání Svaté Hory redemptoristům		
70 let od Akce K na Svaté Hoře		

Kalendář akcí najdete také na adrese

kalendar.pribram.eu

Děkujeme, že jste v Příbrami ohleduplní

Informace o opatřeních v Příbrami lze sledovat na:

koronavirus.pribram.eu

infoservis.pribram.eu

registrace pro zaslání krizových SMS zpráv a e-mailů

PROGRAM JUNIOR KLUB

ŘÍJEN 2020

WWW.KULTURA.PRIBRAM.EU/JUNIOR-KLUB

KONCERT → THE SWITCH + PAWNSHOP

pátek 2. října | 19.00
předprodej ticketportal.cz
130 Kč / na místě 150 Kč

**KONCERT → JAZZ FACES +
IMRAN MUSA ZANGI**

pátek 9. října | 19.00
předprodej ticketportal.cz
130 Kč / na místě 150 Kč

**ZAVÍRAČKA SKATEPARKU →
MANIAC + POJISTKA GOLDIES**

sobota 10. října | 19.00
předprodej ticketportal.cz
130 Kč / na místě 150 Kč

**KONCERT → NÁSTROJ SNAHY
+ V-POŘÁDKU**

pátek 16. října | 19.00
předprodej ticketportal.cz
130 Kč / na místě 150 Kč

OLDIES PARTY → DJ LUDJEK

sobota 17. října | 19.00
předprodej ticketportal.cz
100 Kč / na místě 150 Kč

**DJ'S PARTY → BRATŘI + NOISY POTS
+ DJ SLA_M + TOM P**

pátek 23. října | 19.00
předprodej ticketportal.cz
130 Kč / na místě 150 Kč

OLDIES PARTY → DJ LUDJEK

sobota 24. října | 19.00
předprodej ticketportal.cz
100 Kč / na místě 150 Kč

KONCERT → PAKÁŠ + VÝČEP

pátek 30. října | 19.00
předprodej ticketportal.cz
130 Kč / na místě 150 Kč

KONCERT → 7KRÁT3 + DJ PUBLIC + LYNX

sobota 31. října | 19.00
předprodej ticketportal.cz
130 Kč / na místě 150 Kč

KAPACITA KLUBU JE OMEZENÁ. ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENÁ.

 Divadlo
A. Dvořáka Příbram

PODZIM NA MALÉ SCÉNĚ 2020

26. 10. 2020 | 19.00

Třicet devět stupňů

Divadlo A. Dvořáka Příbram

Autor Patrick Barlow | Hrají Jan Konečný, Anna Fixová, Martin Dusbaba,
Kryštof Grygar

31. 10. 2020 | 19.00

Natěrač

Kulturní portál.cz

Autoři Donald Churchill | Hrají Leoš Noha, Barbora Mottlová, Eva Decastelo

13. 11. 2020 | 19.00

Kabaret proti nám!

Ad Hoc

Autor Jan Duchek | Hrají Jan Duchek, Lukáš Habanec, Klára Šidlová,
Kateřina Fafilková, Zdeněk Melín, Adam Čaha, Jiří Vedral, Petr Mikulka

22. 11. 2020 | 15.00

Mami, už tam budem?

Divadlo Minor - představení pro děti

Autor Jiří Jelínek | Hrají Lenka Volfová, Václav Krátký, Slávek Brabec

30. 11. 2020 | 19.00

Chleba s máslem

Divadlo A. Dvořáka Příbram

Autor Gabriel Baryllí | Hrají Petr Florián, Lukáš Tylpt, Martin Holzknecht

www.divadlopribram.eu

MĚSTO PŘIBRAM